

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejema: mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEČ

Inzerati:

Enostolpna petstvarata (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, smrtne itd.:
enostolpna petstvarata po 18 vin.

Poslano:
enostolpna petstvarata po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Zastrupljeni.

Politično življenje na Kranjskem je ka-
zalo zadnjega pol leta v nekem oziru ja-
ko žalostno sliko. Kakor grda strupena me-
gla se je vleglo nekaj na našo politično
javnost, prepreglo vsak kot in zatemnilo
oči, da človek res natanje ni videl in ne
vedel, kaj in kako. Kdor si je nataknil na
svoj nos še očala liberalnih listov, tega je
pogled skozi ta črna očala tako zmešal,
da se mu je zavrtelo v glavi in padel je v
težko omotico.

Liberalni papirnati topovi so začeli
streljati s krogli največjega kalibra,
njihove trobente so pele silno visoko in
oznanjevali urbi et orbi začetek posled-
nje sodbe političnemu življenju S. L. S.
Liberalni barometri so padali in napove-
dovali S. L. S. strašen ciklon, ki bo podrl
in odnesel celo stranko, da ne bo ostal niti
spomin na to strašno in »proketo« stranko,
ki bo umrla in se zadušila v lastnih
pregrehanh.

Bili smo zares radovedni na tekoče
deležnizborsko zasedanje. Liberalci so
brusili nože, da se je kar bliskalo, basali
revolverje, da je kar šklepetalo, in oblačili
volčje kože, da so bili videti še bolj
strašni.

V sredo dopoldne se je sklical dežel-
ni zbor in prišel je dan sodbe in obsodbe.
Ampak situacija se je kar naenkrat, kakor
zmeraj ponavadi, čisto spremenila.

Liberalci so prišli v deželnozbornsko
dvorano kakor tožitelji, pa so se vsedli na
— obtožni klopi, tisti, ki je sedel na ob-
tožni klopi, se je pa vsedel na sodni stol.
Napisali so tožbo S. L. S., pa se je izpre-
menila v obtožnico za nje same. Slekli so
svoje volčje kože in se sezuli, kakor pred
turško džamijo, sedli na zatožni klopi in
zvrnili vsi krivdo na — liberalne papirje.

Nobenega zagovora, nobenega opravi-
čenja, samo načelnik liberalne stranke
je odprl usta in izrekel v svoje oproščanje
samo eno besedo: »Eh, kaj cajtengel!«
in s tem sam resno in lakonično priznal,
da je smatral liberalne pisarije za nere-
sen, lažnjiv, zastrupljen faktor našega po-
litičnega življenja. Liberalni listi so po nje-
govem lastnem zatrdilu in izjavi stvar, ki
mu ne gre nobena vera, nobeno zaupanje.
Liberalnim listom liberalna deželnozborn-
ski delegacija sama ničesar ne verjame,
noče imeti z njimi nobenega stika in jih
sama smatra za kalen, lažnjiv, zastrupljen
vir, iz katerega sama noče piti, da bi se

ne zastrupila! Kakšna obsodba! Načelnik
liberalne stranke in lastnik »Slovenskega
Naroda« javno svoj lasten list, glasilo svo-
je lastne stranke zataji in je obsodi z be-
sedami, kakor jih hujše ne more noben po-
litični nasprotnik. Ali si je mogoče misliti
večjo komedijo?

Ze mesece in mesece se vlačijo po li-
beralnih listih težke obsodbe; infamna,
gnjusna obrekovanja in laži producirajo
kar na vate. Enkrat Pavšler, enkrat Ka-
mila. Potem Kamila in Pavšler, in tretjič
Pavšler in Kamila. Zavoženo deželno go-
spodarstvo, zbankrotirana dežela, ustav-
ljena Završnica, v stran vrženi milijoni, za-
pravljene diete, ljudska posojilnica, gla-
varjevo stanovanje in tako naprej. Enkrat
smo prodani, drugič smo kupljeni, nato iz-
dani in pomandrani. Vse to blago se širi
namenoma med naš narod in oznanja kot
najkristalnejša resnica, vzvišina nad vsak
dvom. Kdor tega ne verjame in si maši
ušesa, je v očeh liberalne inteligence naj-
manj cigan. Te laži romajo iz kraja v kraj,
si osvoje srca bralcev, jih premotijo in
okužijo celo deželo. Liberalci postajajo
zmešani, omoteni, na njih se kažejo vsi
znaki zastrupljenja, besnijo, kolnejo, laž
gre naprej od človeka do človeka, vse osli-
ni, vse okuži, se širi kakor epidemija, ka-
kor umazana reka. In kadar je že vse zme-
šano in vse na glavi stoji, takrat pride ti-
sti, ki je odmašil veho in napravil povod-
enj in pravi: »Ljudje božji, pamet, to je
bil samo »hec«, samo šala! To smo napra-
vili za kratek čas, da ste imeli nekoliko
zabave.« Prosimo, ali je še videl naš narod
večjo komedijo in frivolnejšo igro?

Liberalna stranka je zastrupljena, za-
strupili so jo sami s svojimi listi. Ta strup
deluje med nami hujše kakor kače in škorp-
ioni. Prihaja tiho in neopaženo in učink-
uje polagoma, dokler nisi zastrupljen,
sam ne veš od česa. Nobena reč ti ni prav,
javnosti se polašča nekaj pesimizem, hi-
perkritičizem, izgine veselje do dela, raste
nezadovoljnost, obupanost, sumničanje,
skratka, liberalen časopis te je zastrupil.
Ljudje požirajo ta strup kar v litrih, dokler
niso pijani. In s takimi ljudmi je pametna
beseda nemogoča!

»Eh, kaj cajtengel!« Blazna lahkomis-
ljenost tiči v teh besedah! Časopisi so dan-
danes velik, socialen, kulturni in političen
faktor ali bi vsaj morali biti. Časopisi nas
seznajajo s svetovnimi dogodki, delajo in
vodijo javno mnenje, so odmev ljudske du-
še, širijo znanje in izobrazbo in dajejo smer
in pravec masam naroda. Časopis zate mi-
slji, zate govori, zate dela in te vodi.
Ogromna večina bralcev gre za listom, si
svoji njegove misli in prepričanje, se greje

ob njegovem ognju in zvesto nanj prisega.
Skoro vsak človek stoji več ali manj pod
vplivom dnevnega časopisa. Za večino
ljudstva je to vsakdanji duševni kruh. So-
cialni, kulturni in politični nazori lista po-
stanejo nehote tudi nazori bralcev in od-
ločujejo marsikatero človeško življenje.

Časopisi so pionirji ljudske kulture!
Tako mislijo vsi ljudje, samo načelnik
liberalne stranke tako ne misli. »Eh, kaj
cajtengel!« Njemu so liberalni listi bagatela,
nič vredna stvar, brez pomena. Ali bodo
bralci liberalnih listov sedaj ozdravljeni?
Koliko sovraštva, nevere, surovosti, laži,
obrekovanja, političnih zmed in zablod
imajo liberalni listi na vesti! Koliko žrtev
je v tej zmesi utonilo. Dobro je, da so li-
beralci sami pokazali na oni kraj, kjer se
zbirajo strupeni plini, ki okužujejo naše
ozračje, in sami odkrili kanal, odkoder za-
jema liberalna javnost svojo vsakdanjo
hrano.

Največja komedija pa je dejstvo, da
so liberalni poslanci sami lastniki teh li-
stov in njih odlični sodniki. Edino, kar
ima liberalna stranka še moči, so listi.
Ako bi bili bralci liberalnih listov te misli,
o njihovi vrednosti, kakor je dr. Tavčar,
bi danes liberalci svoje pristaje seštel
lahko na svoji roki.

V politiki ne poznamo naivnosti. Zato
tudi ne mislimo, da bomo spravili v tabor
S. L. S. vse pristaje nasprotnih političnih
strank. Opozicionalne stranke so bile ved-
no in večkrat tudi potrebne zaradi kontro-
le, kakor je potrebna med večino in njimi
neka tiha sporazumna harmonija za skupni
blagor. Z ljudmi in strankami, ki pa po last-
ni izjavi tako razumejo delo za narod, ka-
kor ga izvršuje liberalno časopisje, je pa
vsako delo nemogoče. Kdor strup meša,
ne spada v politično areno. Stran z za-
strupljevalci!

Mestni pravno-posvetovalni uradi.

V seji ljubljanskega občinskega
sveta je stavil občinski svetnik S. L. S.
Ivan Štefe samostalni predlog, naj se
ustanovi pravno - posvetovalni urad,
kjer bi prebivalci dobili praven svet
zastonj proti malenkostni odškodnini za
tiskovine. Z ozirom na to hočemo danes
napisati par besedi o mestnih
pravno - posvetovalnih uradih.

Življenje postaja vsak dan bolj
komplicirano in velika je množina za-
konov, ki urejajo državljansko živ-
ljenje. Poleg splošnega državljanskega
zakona, ki določuje, kako se je dr-
žavljanu ravnati napram otrokom, že-

ni, ob času smrti, pri kupčijah itd., mo-
ra znati človek kazenski zakon, da ve,
katera dejanja se sodnijsko kaznujejo,
mora znati trgovski zakon, konkurzni
zakon, množico političnih zakonov, če
noče biti policijsko kaznovan, tudi po-
licijske zakone itd. Vsi ti zakoni, kate-
re bi moral državljan znati, so obseže-
ni v knjigah, za katere bi se morala na-
praviti že velika omara, če bi so jih
hotelo spraviti. Vse panoge človeškega
dejanja in nehanja so že zakonito nor-
mirane in poleg avtomobilnega zaka-
na bomo dobili kmalu zrakoplovni za-
kon, ki bo urejeval letanje z eroplani
po zraku.

Ni čuda, če izmed zakonov ljudje
ne znajo drugega kot nekoliko kazen-
skega, to je vedo, kaj je umor, uboj ali
težka telesna poškodba, od splošnega
državljankega zakona so pa morda
slišali katerikoli kaj od testamenta ali
ženitovanjskega pisma, ostalo jim je
pa vse tuje, ker se v trudu in boju za
življenje nimajo časa s tem pečati in
jim tudi šola, posebno ljudska, ni dala
niti najprimitivnejše tozadevne izob-
razbe, da bi bila v to poklicana. Ka-
kor je bilo vedno, se pečajo tudi danes
s poznanjem zakonov posebno v to uče-
ni in poklicani ljudje in stanovi, to je
odvetniki, sodniki in politični urad-
niki.

Sodni in politični uradniki pa v
praksi samo čuvajo nad vestnim izpol-
njevanjem zakonov, ker ni njihova na-
loga strankam dajati sveta in pravne
pomoči. Zato se mora ljudstvo, ki tako
mnogokrat potrebuje sveta in pravne
pomoči, zatekati k odvetnikom, katere
pomoči in pravni svet sta pa relativno
jako draga in ne vedno zanesljiva. V
današnjem modernem času je pač po-
treba, da se obrtnik, kmetovalec, dela-
vec mnogokrat zateče po pravni svet
in pomoč, ker ga življenje v to silo in
ker ga silijo v to komplicirani zakoni.
Različne politične stranke so tudi to
zadrego volilcev dobro izkoristile in so
ustanovile »Kmetске informacijske pi-
sarne« itd. in kakor se vse še zovejo
take pisarne, katere pa večinoma
ustrezajo samo politični intenciji in ve-
činoma poslujejo prav pridno pred vo-
litvami in se tičejo ponajveč volilnih
vprašanj, osobito reklamacij.

Ker je glavno določilo vseh naših
zakonov, »da se nihče pred oblastnijo
ne more zagovarjati s tem, da mu za-
kon, katerega je prekršil, ni bil znan.«
je ljudstvo postavljeno pred dalekosež-
ne posledice in le želeti je, dokler drža-

LISTEK.

Vojna.

Angleški spisal C. C. Andrews.

Marsikdo je sanjal neke poletne noči
leta 1814. hude sanje, iz katerih ga je zbu-
dilo gromenje topov — in mnogo jih je
stalo tistega jutra — kakor Priscilla Kir-
ton — pred vrati in gledalo, ali so se sanje
uresničile, ali so res pozdravljale ladje
kralja Jurija novoangleško obalo s svojimi
topovi.

Že več tednov so meščani popravljali
mestno obzidje, ženske pa so delale doma
obveze za ranjence. Priscilla je bila naj-
marljivejša, domovina jo je opominjala —
in pa zaročni prstan, ki ga ji je dal pred
letom David Lynn. Kadar bo vojna kon-
čana, potem bo poroka — prej ne — in
David se je potolažil, četudi s težkim sr-
cem. Saj Britanci bodo morali itak kmalu
odkuriti.

Deklica je šla počasi v hišo, kjer je
stara Marta ravno pripravila zajtrk.

»Precej potem grem v vas, dokler ni
še vroče,« je rekla starki, »pravijo, da je
mrs. Pierce zopet slabša. Deni v košarico
nekaj jajc in steklenico vina, to ji bo do-
bro delo.«

Par minut kasneje je bila Priscilla na
poti k svoji pacientinji. Ko je šla po cesti,

vzravnana, skoro prevzetno, na zlatih la-
seh širok slamenik, izpod katerega se je
svetilo dvoje resnih, modrih oči, ne bi nih-
če mislil, da je to kmečko dekle in ne sa-
mo David Lynn, ki je rekel, da je lepa.

Pri bolnici je izpraznila košarico in
jo tolažila, toda besede ji niso šle prav
od srca. Poslovala se je in šla, mesto na-
ravnost domov, k obrežju. Niti enega jadra
ni zapazila na vsej gladini, kolikor jo je
videla. Pogledala je po čeri pod seboj —
kaj je to? — Tam pod neko veliko skalo
se je zibal čoln. Ne, ribiški čoln to ni —
biti mora kaj drugega. Za ono skalo se je
voda zajedala daleč v suho zemljo, tako,
da bi se tam lahko vkrčalo kakih 6 ladij.
— Kaj, če je to angleški čoln?

Priscilla sicer ni bila strahopetna, toda
pri tej misli se je obrnila in hitela po cesti
proti mestu, kakor bi že streljali sovraž-
niki s topovi za njo. Ko je tako hitela, bi
bi jo kmalu povozil voz, ki je pridiral iz
mesta. Voznika je potegnil konj z vso
silo nazaj in zaklical: »Pojdite hitro, Pri-
scilla Kirton, če nočete, da vas rdečesuk-
nježi usmrte. Spodaj v zalivu so štiri ladje
in sovražnik bo mesto razdejal in vse po-
moril. Hitro, dokler ni prepozno!«

Deklica je voznika ponosno pogledala
— naenkrat se je izpremenila.

»Mesto se ne bo strahopetno udalo!«
je zaklicala.

Zastonj jo je voznik pregovarjal, naj
vendar stopi na voz in se tako, reši gotove

smrti. Ostala je stanovitna, David Lynn
je bil vendar v mestu, kako bi ga mogla za-
pustiti!

Voz z beguni se je skril za ovinkom,
ko se je deklica obrnila in šla počasi na-
prej. Sram jo je bilo, da je prej tako hitela,
koga naj se pravzaprav boji, menda teh
rdečesuknježev?!

Ko je tako premišljevala, se je naen-
krat pripognila — na pesku je zapazila
kri... pobledela je in pogledala okrog
sebe. V grmovju, ki je bilo ob cesti,
je bila narejena odprtina, kakor da bi se
bil kak človek s težavo preril skozi; veje
so bile odlomljene in — da tam, tam je le-
žalo nekaj temnega, ležalo nepremično...
V tem hipu je klečala deklica poleg
moža.

Z eno roko je težko zatiskal rano na
prsih, iz katere je tekla kri. Položila je
svojo tresočo roko na ranjenčeva prsa in
začutila je, da srce še nekoliko bije. Glo-
boko se je oddahnila in potegnila iz koša-
rice steklenico, kjer je bilo k sreči še ne-
koliko kapljic vina. Ko mu je privzdignila
glavo, je nalahko zastokal. Kakor otroka,
ki mu hočejo vlti v usta grenko zdravilo,
mu je prigovarjala, dokler se ni prebudil
iz omotice in pil. Bleda lica so nekoliko
zardela, sedaj je deklica šele zapazila, da
je ranjenec mlad in čeden dečko. Hotel je
nekaj izpregovoriti, toda rekla mu je, naj
molči.

»Le mirni bodite, dokler Vam ne za-

vežem rane!« mu je rekla. »Naslonite se
na to drevo, tako, previdno, da ne izgu-
bite še več krvi.«

Ko je iz svojega robca delala obvezo,
se je zdela ranjencu kakor kaka prince-
zinja iz pravljic, kajti v njenih zlatih lasih
so se odbijali solnčni žarki.

»Tako,« je rekla slednjič, »poizkusiva
iti sedaj domov. Ni daleč, in če se opirate
name, sva kmalu tam.«

Vendar je bilo dalje, kakor je ona mi-
slila. Prašna cesta se je strašno vlekla in
vročina je postajala vsako minuto večja.
Vedno težje se je opiral ranjenec na nje-
no roko. Slednjič sta vendar prilezla do-
mov, ravno pravočasno še, da je mogla z
Martino pomočjo položiti ranjenca, ki se
je zopet onesvestil, na zofo. Drgnila mu je
čelo z žganjem in mu vlila par požirkov v
usta. Čez nekaj minut je izpregledal in se
skušal dvigniti. Pa ni šlo.

»Le mirujte,« mu je zapovedala »Sa-
maritanka« s tihim glasom, »rano moram
izprati in jo dobro zavezati, ker krogla ni
ostala v rani.«

S slabim glasom jo je zahvaljeval, če-
sar pa ona ni slišala ali pa ni hotela sli-
šati. Ko mu je izpirala in zavezovala rano
s svojo rahlo roko, se je nehote vpraše-
vala, kje je dobil to rano. Toda vprašala
ga ni prej, dokler ni bila rana zavezana in
je ranjenec ležal na naslonjaku.

»Kmalu Vam bo bolje, da bi le mrz-
lica ne pritislila,« je rekla. »Le velika iz-

va v tem oziru ne stori potrebnega koraka in tudi v razbremenitev tako strogo določbe ne poskrbi za primitivno izobrazbo ljudstva, da store in nadomeste to drugi faktorji.

Ker je življenje v mestih najživahnejše in veliko ljudstva, so mesta v prvi vrsti to poklicana storiti. Ustanovili naj bi se v mestih takozvani pravno-posredovalni uradi, kjer bi prebivalci dobili praven svet zastoj proti malenkostni odškodnini za tiskovine itd. Ti pravno-posredovalni uradi bi se dali tudi tam, kjer so občinski posredovalni uradi, prav dobro s temi spojit. Koliko bi bilo ljudem s tem pomagano!

Lep zgled za to nam je mesto Magdeburg. Tam se je že l. 1905 ustanovil tak urad, imenovan: »Rechtsauskunftsstelle«.

Prvo leto je urad izdal 2049 pojasnil. Leta 1908-1909 je to število poskočilo na 8436, in vedno bolj se je ljudstvo začelo te institucije posluževati, tako da je urad že leta 1909 od 1. aprila do 31. marca 1910 dal 8850 pojasnil, seveda nevračunjen slučajev, ki so se mnogokrat ponavljali.

Zanimivo je torej, kako so se slučajni porazdelili na posamezne pravne materije.

Na splošni državni zakonik je odpadlo 3889 pojasnil, na trgovski zakon 335, na civilno pravdni red 1366, na kazenski zakon in kaz. pravdni red 1616 slučajev, na obrtni red 576, na delavsko zavarovanje 1271, na občinski red 341, na konkurzni red, polic. zakone 456 pojasnil.

Ti uradi bi se morali tako organizirati, da bi ne kolidirali s pravicami odvetnikov, ker ne bi prevzemali sodnih zastopstev itd. in bi močno zaježili, če ne popolnoma odpravili zakonito pisaštvo, ki je rak-rana na socialnem ustroju države in ki se kljub zakoniti prepovedi in kazni ne da zatreti in pogoltno marsikak težko zaslužen krajcar ljudstva, ne da bi izrastel iz tega kak hasek.

Kdor je za dobrobit našega ljudstva, bo propagiral tudi pri nas idejo in ni izključeno, da bi tudi v Ljubljani tak urad mnogo koristil in marsikatero skrb in bol odgnal od našega ljudstva.

Nemška politika in razdor med južnimi Slovani.

(Iz viren dopis iz Balkana.)

Trenutno nesrečo in propast Bulgarije v oni dobi, ko se je njena armada vračala zmagonosna iz vojne proti Turčiji, sta zakrivila neposredno nesposobna domača in lažnjiva tuja diplomacija, na katero so se Bulgari slepo zanašali. O tem ne more noben resen politik več dvomiti.

A drug važen vzrok žalostnemu stanju, v katerem se zdaj Bulgarija nahaja, je ta, ker nima nobenega pravega prijatelja med velemočmi, a s sosedi je v hudi razprtiji. Tukaj ne bomo govorili o genezi teh pojavov, samo konstatiramo istino: Dokler je bila Bulgarija srečna, imela je mnogo prijateljev. Napadlo jo je nenadno pet sovražnikov, a ni se našel noben usmiljen Samaritan, da bi ji prišel na pomoč.

Pogreški so bili seveda storjeni s strani balkanske diplomacije, a narod

bulgarski je nedolžen. On plačuje zdaj grehe svojih političnih voditeljev: A prišel bo dan, ko bodo ti morali odgovor dati. Tedaj se bodo obtoženci izgovarjali, kakor Adam v paradizu: Eva, to je tovarišica diplomacija me je zapeljala. In že sedaj se čujejo takšni glasovi: Eni dolže rusko diplomacijo, drugi nemško, tretji avstrijsko, da je dajala krive nasvete ali pa je nalašč postopala tako, da je morala propasti balkanska zveza in so se potem začeli zavestniki med seboj klati.

Ako se preiščuje sedaj objektivno, odkod je pravzaprav pihal tisti hudi veter, ki je med južnimi Slovani povzročil proklete medsebojne razprtije in krvave praske, se pride do zaključka, da je tisti veter pihal od severozapada, ta je bil krivec vseh nesreč na Balkanu. Ni dolgo od tega, odkar so se v Berlinu sami izdali, kakšno vlogo je igrala nemška diplomacija v balkanskem vprašanju.

V uglednem listu »Berliner Tageblatt« se nahaja v nekem uvodnem članku početkom avgusta sledeči stav:

»O tem ni več nobenega dvoma, da bodo balkanski narodi še celo vrsto let zaposleni z lastnimi domačimi prepri. A mi se v istini ne bi morali toliko prenapliti z votiranjem tako ogromnega povečanja naših vojaških stroškov, ako se je — kakor trdijo — smatralo za glavni vzrok tega nepričakovano ojačanje južnega slovanstva.«

To je od pristne nemške strani odkrito povedano; a nam južnim Slovanom služi to iskreno priznanje v zadoščenje, da smo zedinjeni tako važen faktor, katerega mora še ohola Nemčija vpoštevati. Sedaj smo nesložni, kar imamo pripisovati pogubnemu vplivu nemške diplomacije na razritje političnih razmer na Balkanu in na iztoku sploh. Tega vpliva pa Nemčija ne bi bila dosegla, ako bi ji ne bila ruska diplomacija šla posredno ali neposredno — recimo: vedoma ali nevedoma — na pomoč (mislimo pa preje, da vedoma!)

Doseglo se je torej z združenimi močmi severnih in zapadnih diplomatov, da se je razdružilo južno Slovanstvo in da se Nemčiji »ne hode treba toliko nagliti z votiranjem tako ogromnega povečanja vojnih stroškov.«

Ali se bodo sploh kdaj mogli pogreški, storjeni od balkanskih diplomatov, popraviti?

Ako bodo voditelji južnih Slovanov prišli kdaj do spoznanja, da so s svojim razdorom le Nemcem koristili, pomagajoč jim med drugim vojne stroške poniževati, a sebi samim iste do ogromne mere povečevati, tedaj bo Jugoslavija spet srečna.

Za sedaj bo pa prvi zahtev, poiskati si pravih prijateljev. Kakor posamezen človek, tako ne more tudi noben narod živeti popolnoma osamljen. Kdor je našel dobrega prijatelja, našel je velik zaklad. Tako veli pregovor o posamezniku; koliko več pa velja to o narodu. Balkanski narodi v izboru svojih prijateljev niso imeli nikdar prave sreče. Bili so tudi preveč zaupljivi in zato so bili večkrat zlorabljeni. Naj bi bili v bodočnosti bolj previdni!

Posebno sedaj hodijo okoli njih razni agenti, ki bi se jim radi prikupili, da bi jih potem spet mogli zapeljati na kriva pota bilo v političnem bilo v ver-

skem oziru. Ravno te dni je v protestantski cerkvi v Sofiji priporočal angleško-bulgarski misijonar Vatralski Bulgarom, da morajo rusofilstvo zameniti z anglofilstvom. Rekel je dobesedno: »Ruska pesem v Bulgariji je izpeta; četudi pomnimo carja-osvoboditelja, ne bomo pozabili carja-orgabitelja, kateri je predal več Bulgarov v sužnost, kakor jih je njegov ded osvobodil.« V neposredni zvezi s tem je pa ta prepovednik priporočal zvezo med bulgarsko pravoslavno in angleško episkopalno cerkvi, kateri sta si — kakor on misli — »po formi najbližješi.« Dostavil je: »Boljše je za Bulgare obrniti se do kenterburškega angleškega episkopata kakor pa do rimskega papeža.«

To se pravi delati nove zmešnjave med Bulgari, kateri so že začeli misliti — posebno Makedonci — na zedinjenje s katoliško cerkvi. V Kjustendilu je bil sredi prošlega meseca dobro obiskan meeting makedonskih bežancev in mestnih Bulgarov, kjer se je sprejela resolucija, naj se podvzamejo potrebni koraki za zedinjenje z Rimom. V raznih časopisih se pišejo članki v istem zmislu in ideja uniatstva dobiva vsak dan med Bulgari novih pristašev.

Radovedni smo, kako se bodo te reči dalje razvijale. Na vsak način pa treba Bulgarom previdnosti, da se ne dajo zapeljati na kriva pota niti v ver-

skem niti v političnem obziru. »Der Wahn ist kurz, die Reue ist lang«. O resnici tega pesniškega izreka jih je mogla prepričati najnovejša zgodovina. Kajti ni se mogoče varati o tem, da je političen položaj Bulgarije tudi za bodočnost izredno opasen. Ako bi ne bilo nove Grčije, ki bo vsled svojega ugodnega položaja na morju eden najvažnejših činiteljev na Balkanu in je postala sploh druga moč na Balkanu takoj za Rumunsko, bi se Bulgarija in Srbija morebiti mogli kdaj zaradi Makedonije še sporazumeti. Tako pa se ne bosta, ker bo Srbija morala v prvi vrsti vpoštevati aspiracije Grčije, ne pa želja Bulgarije. Dodamo, da sta Srbija in Rumunija zvezani po močnih skupnih interesih in da po Carigradu teži Rusija. Bulgariji bo treba izredne diplomatske spretnosti, da iz tega kaj zase izbije. Bukareški in carigradski mir sta pravi narodni katastrofi za Bulgarijo. Jugoslovani iskreno želimo, da bulgarski narod najde izhod iz tega položaja in da mu zasije solnce lepših dni!

Ženska domača obrt.

C. kr. zavod za žensko domačo obrt je izdal nov organizacijski pravilnik za svoje naprave. Ministrstvo za javna dela ga je odobrilo z odlokom z dne 18. avgusta 1913, št. 40.226. Ker je tudi na Slovenskem ženska domača obrt precej razvita, zlasti čipkarstvo, podamo nekaj važnejših določil iz novega pravilnika. Država hoče pomagati, da se pospeši dobro in modno izdelovanje v domači obrti, ker le dobro in lepo delo ima vrednost in pot na boljši trg. Da doseže svoj namen, je osnovala naslednje naprave:

1. C. kr. zavod za žensko domačo obrt s sedežem na Dunaju je centrala ter ima vrhovno nadzorstvo nad vsemi drugimi napravami. Na tem zavodu se vzgojujejo strokovne učiteljice, vrše se tečaj za zboljšanje tehni-

ke ter se ustvarjajo po moči novi vzorci. Redne učenke ne plačujejo nobene šolnine, inozemke, katere dovoli sprejeti ministrstvo, pa plačujejo polletno naprej 300 kron šolnine. Poučuje se izdelovanje čipk (klekljanje), šivanja čipk, vezenje in podobne tehnike. Za sprejem v dveletni tečaj, na katerem se izobrazujejo bodoče strokovne učiteljice na različnih zavodovih napravah, se zahteva: avstrijsko državljanstvo, izpolnjeno 20. leto, na javnem ali s pravico javnosti opremljenem učnem zavodu dovršeno najmanj meščansko ali po obsegu znanja podobno šolo in strokovno predizobrazbo, pridobljeno na kakih zavodovih podružnic ali podobnem zavodu. Šolsko leto traja 10 mesecev. Po uspešno dovršenem drugem letniku dobi izpričevalo, kjer je izkazan prav dobri, dobri ali zadostni uspeh. Revne učenke morejo dobiti ustanove, podeljujejo se jim celo potne podpore do 50 K, za kar se je treba priporočiti že ob vložitvi prošnje ter potrebo dokazati z ubožnim izpričevalom. Tudi obrt doma izvršujoče delavke, nad 18 let stare, ki nimajo namena izobraziti se za strokovne učiteljice pač pa se žele temeljite priučiti tehniki, se sprejemajo, v kolikor pripušča prostor, na tem osrednjem zavodu. Prednost imajo bivše nadaljevalne učenke na zavodovih podružnicah. Pokuk traja po potrebi do 5 mesecev. Revne prosilke dobé ustanove in potno podporo.

2. Stalne tečaje (podružnice) c. kr. zavoda za žensko domačo obrt ustanavlja c. kr. ministrstvo za javna dela v krajih, kjer se močno goji domača ženska obrt. Osrednji zavod preskrbuje tem stalnim tečajem sledeče potrebščine: učiteljstvo, ki je plača država, potrebno tvorivo, učne pripomočke, delavsko pripravo, orodje, vzorce, podpore učenkam, v posebnega ozira vrednih slučajih tudi enkratne prispevek za ureditev pouka. Prostor, opravo, razsvetljavo, kurjavo, popravila in postrežbo morajo pa preskrbeti krajevni činitelji (na primer dotična občina, kjer se ustanovi zavod). Ker želi osrednji zavod, da bi delovale podružnice uspešno in obenem potrebam kraja primerno, more se v kraju, kjer je podružnica, sestaviti šolski odbor, v katerega izvoli občinski odbor dva člana, tri pa imenuje ravnateljstvo osrednjega zavoda. Ta odbor daje pojasnila in nasvete osrednjemu zavodu, vpliva, da je oprava, razsvetljava in drugo v redu, sodeluje pri sestavi urnika, pomaga, da vlada zanimanje za zavod in podpira vodstvo in učiteljstvo v njih poklicu. Svoja mnenja in nasvete predlaga naravnost ravnateljstvu c. kr. zavoda na Dunaju, ne pa vodstvu podružnic. Učenke na stalnih tečajih so trojne vrste: Redne učenke, ki so obvezane hoditi še v ljudsko šolo, manj kot 5 in pol leta stare se ne sprejemajo. Izjemno se sprejemajo tudi šoli odrasla dekleta in žene. Redne učenke izdelujejo samo učna dela, da se privadijo tehniki. Za ta dela potrebno tvorivo dobé brezplačno, zato se pa učna dela ne plačujejo, ostanejo last c. kr. zavoda, ki pa deli učenkam podpore, pri katerih se ozira na delovne uspehe, pridnost in tudi druge okoliščine, na primer revščino. Učenke do 8. leta starosti delajo na teden največ 6 ur, in učenke do 14. leta največ 10 ur na te-

guba krvi Vas je tako oslabila. Nekaj časa se je obotavljala, slednjič ga je pa vendar vprašala: »Kdo je pa streljal na vas?«

»Nisem ga videl natančno, vsekako pa me bo pomnil —«

»Kaj ste tudi Vi streljali nanj?«

»Da, in —« je obrnil govorico, »ali smem vedeti, kako se imenuje moja dobra Samaritanka?«

Priscila mu je povedala svoje ime. Pri tem je opazila, kako je on nekaj sekund z vprašujočim pogledom opazoval njen zaročni prstan. Ne, ni bila še omožena — prej mora biti vojna končana, prej morajo pregnati sovražnika — mu je pripovedovala.

Vstal je in se ji priklonil. »Kadar bo vojna končana, ne boste Vi in oni srečni človek, čegar imena ne vem, imela nikogar, ki bi vama želel tako iz srca vse najboljše, kakor jaz! Še enkrat Vas moram zahvaliti, preden grem!«

»Ne smete še iti,« mu je zaklicala Priscila.

»Pač, kakor tudi težko, moram! Moja dolžnost —!«

»O, ne govorite sedaj o dolžnosti! Zunanaj je strašna vročina in kmalu bi se zopet onesvestili. Ostanite tu do večera — vidite, saj ne morete niti ravno stati!«

Prijela ga je za roko. Naenkrat je začelo zamolklo gromenje od obrežja sem, tako da so zaropotala šipe v oknih. Kmalu zopet drugi in tretji. Priscila je zaklicala strahu, čeprav je že vse jutro čakala na to. Začelo se je bombardiranje!

»To so Angleži,« je rekla mirno. »Obstreljujejo mesto.«

»An — Angleži?« je stokal ranjenec.

»Da. Pravijo, da so štiri ladje v zalivu. Morebiti so nalašč čakali s streljanjem, da so mogle žene in otroci zapustiti mesto.« Ponudila mu je stol, ker se je bala, da se vsak čas onesvesti. Ali ne veste ničesar o tem?« je zaklicala. »Toda ne bojte se, naše hiše krogle ne dosežejo.«

»Da bi se bal — ne!« je odgovoril. Porinil je stol na stran, kakor bi hotel s tem potrditi, da se nič ne boji. »Ne — samo — dovolite, ali imate koga v mestu, za katerega bi se morda bali?«

»David je tam,« je rekla ravnodušno.

»Vaš zaročenec? Ali je vojak?«

»Da, dokler ne poženemo Angležev domov,« je odgovorila ponosno.

Zopet se je začelo zamolklo gromenje. Kmalu nato pa enakomerno stopanje in zvenket. — Deklica je hitela k oknu. Da, prišli so na pomoč vojaki iz bližnje trdnjave. No, Angleži sedaj ne bodo prišli tako lahko v mesto. Naenkrat se je domislila nečesa drugega.

»Ah,« je zaklicala, »morebiti so se že izkrcali! David mi je rekel, da je na obrežju neki nezavarovan prostor, ki ga ne morejo braniti. Bal se je, da ne bi izsledili te točke. In ravno tam sem videla prej čoln — angleški čoln —«

»Čoln?« je vprašal vojak.

»Da, slučajno sem ga videla. In ladje so se kaj lahko danes ponoči tam usidrale. Poslali so potem nekaj ljudi na suho

morda tudi enega samega — kaj če so ti streljali na Vas? Ali ga niste spoznali?«

»Name streljali?« je vprašal zopet, kakor bi odmevalo.

»No, da, kakaj pa ne? Angleži — kaj me ne razumete?«

»Angleži name — ne, ne, morda kak tat, kak lopov — kdo drugi pač?«

Smejal se je prisiljeno. Deklica ga je vprašujoče pogledala in takoj ji je bilo vse jasno. »Sedaj šele razumem vse! Veslali ste od čolna proti bregu! Vi ste angleški — — vohuni!«

Anglež se je zdrznil.

»Prav pravite,« je rekel. »Anglež sem in vohun, če že mora tako biti. Delam po ukazu, kakor pravi vojak, po ukazu, ki ne prinaša, če se podjetje posreči, nobene slave, če pa se ponesreči — smrt. Raje bi umrl na bojišču, kakor pa vohunil.«

»Ali ste šli proti mestu?« ga je vprašala razburjeno.

»Da. Straža me je zapazila in zahtevala, naj povem dogovorjeno znamenje. Ker sem molčal — so me ustrelili — to je vse.«

»Kdo pa ste?«

»Poročnik Daventry sem.«

»Ali veste, kaj bo z Vami, če pokličem vojake?«

»Ustrelite me. Toda — Vi jih ne boste poklicali!«

»Mislite, da zato ne, ker sem žen-

ska?«

»Ne, ampak zato ne — ker ste Vi!«

Za hip je vladala v sobi grobna tišina. Priscila se je odmaknila od okna in ogledovala ranjenca, ki je stal pred njo.

»Ne, tega ne morem storiti!« je zaklicala. »Saj mi niste storili ničesar hudega. David bi na Vašem mestu ravnal prav tako!«

»Kako dobri ste!« je rekel. »Nevarnosti Vas izpostavljam, in če bi moral umreti — bi morebiti počilo srce, ki tako ljubi kot Vaše.«

Priscila ga je vprašujoče pogledala.

»Ali Vam smem pokazati sliko svoje zaročenke? Vedno jo nosim seboj, kot kak talizman, ki me varuje nesreče!«

Priklonila se je čez majhno sličico in obudovala krasno deklico z velikimi črnimi očmi. »Kako je lepa!« je rekla. »Kako jo morate imeti rad!«

»Če naju usoda še kdaj združi, ne bova pozabila nikdar one, katero imava zahvaliti za najino srečo!« je zaklical navdušeno in poljubil Priscili roko.

Vzdihnila je in stopila k oknu. Naenkrat je stopila prestrašena nazaj, odprla tiho vrata v bližnjo sobo in mu zašepetala: »Hitro semkaj! Zunaj so vojaki, najbrže s kakim ranjencem, ki mu bomo stregla. Bodite mirni!«

Zaprta je za njim vrata in šla vun. Pred vrati je stala gruča vojakov, pred njimi stari cerkovnik stolne cerkve.

»No, mr. Burnett, ali mi prinašate kakga ranjenca? Vse sem že pripravila; kdo pa je?«

den. Nadaljevalne učenke so ljudski šoli odrasla dekleta in žene, ki redno obiskujejo tečaj, da bi se dobro izobrazile v svoje vrste delu. Ta tečaj traja redno dve leti. Ako bi hotela kaka učenka dalj časa ostati v nadaljevalnem tečaju, ji more dovoliti c. kr. zavod na Dunaju. Glede učnih del veljajo ista določila kakor pri rednih učenkah, pa tudi glede podpor. Obiskovalke prihajajo v stalni tečaj le včasih, ko potrebujejo navodila pri izvrševanju manj znanih in težjih izdelkov. V posebnega ozira vrednih slučajih morejo celo te učenke dobiti zmerne podpore od c. kr. urada. Učiteljice na teh stalnih tečajih (podružnicah) so zavezane poučevati na dan najmanj po 7 ur.

3. Potovalne tečaje dovoljuje c. kr. ministrstvo za javna dela, da bi se razširile lahko priučljive modne tehnike (na primer irsko kvačkanje, filet-izdelovanje), pa tudi druge (čipkanje). Take tečaje smejo obiskovati redno le šoli odrasla dekleta in žene, šolarice le izjemno z dovoljenjem ravnateljstva c. kr. zavoda za žensko domačo obrt na Dunaju. Tvorivo dobe udeležence potovalnega tečaja brezplačno, izdelki ostanejo redno c. kr. zavodu, udeležence dobe pa podpore, ki se odmerijo po delu, pridnosti in drugih okoliščinah, zlasti se med tem ozira na revščino.

Potovalne tečaje so želeli že mnogi, ki se zanimajo za žensko domačo obrt, posebno v krajih, kjer vlada bolj revščina, obrti pa ni nobene, dasi bi jo lahko izvrševali ob gotovih časih, ako bi se v kateri usposobil. Tej želji sedaj lahko ustreže ministrstvo za javna dela. To bo gotovo na priporočilo c. kr. zavoda za žensko domačo obrt na Dunaju tudi rado storilo, če so sledeči predpogoji: 1. z gospodarskega stališča dokazana potreba in možnost, da se razvije ali uvede domača obrt; 2. vložiti mora prošenja občina ali drugi interesi; 3. občina ali drugi zasebni činitelji morajo preskrbeti prostor, kurjavo, razsvetljavo, čiščenje in postrežbo; 4. zagotoviti se mora vsaj 30 šoli odlašnih deklet in žena, ki bodo redno hodile v tečaj, katerega dobo kakor tudi načrt za vsak slučaj posebej določa c. kr. zavod za žensko domačo obrt na Dunaju.

„Slovenska Siraža“

Slomškov dar po 20 K:

245. F. Š., Bitnje, 20 K.

Županstvo za »Slovensko Stražo«:

32. Županstvo Naklo pri Kranju, 10 kron.

Nadalje se je nabralo kot Slomškov dar:

Franjo Šenk, St. Peter pri Grabštajnu, 2 K. — Filip Kulterer, St. Peter pri Grabštajnu, 1 K. — Vinko Jank, St. Pavel, Koroško, 1 K. — Vesela družba v Celju 14 K.

Iz nabiralnika:

Podružnica v Celju 11 K. — Podružnica v Zireh 7 K.

Prispevek podružnic:

Po podružnici v Železni Kapli, darovali č. g. Matej Germ, župnik, 5 K;

Jožef Fojnik, kaplan, 4 K in Slovensko krščansko izobraževalno društvo v Železni Kapli 10 K. — Podružnica Sv. Križ pri Trstu 50 K.

Sklad Mohorjanov:

1. Mohorjani Sv. Jakob ob cesti, po župnem uradu, 2 K. — 2. Mohorjani v Predloki, po č. g. Josipu Sanzinu, župniku, 1 K 10 vin. — 3. Mohorjani Sv. Toma pri Sv. Križu, Cesta, po č. g. Alfonzu Poljšaku, vikarju, 2 K. — 4. Mohorjani Otmanje, po č. g. Mateju Wendenig, župniku, 2 K. — 5. Mohorjani Bilčoves, p. iBstrica v Rožu po č. g. Antonu Teul, župniku, 6 K 50 vin.

Dne 12. oktobra se vrši občni zbor »Slovenske Straže«. Prosimo vse Slovence, da tedaj pohitite s svojimi darovi »Slovenski Straži«!

Treća balkanska vojska.

Prvi del balkanske vojske — boj treh združenih slovanskih držav v zvezi z Grčijo proti turškemu robstvu — se je končal s tem, da sta dve slovanski zaveznici, Srbija in Črnagora, v zvezi z Grčijo prišli v konflikt s svojo bivšo slovansko zaveznico Bulgarijo, ker se nista mogli z njo sporazumeti zaradi delitve Makedonije, kakor se ni mogla sporazumeti z njo Grčija. Bulgarija Makedonije ni hotela žrtvovati, ker je večji del makedonskih Slovanov bulgarski in ker je tudi po pogodbi s Srbijo imela do nje pravico, Srbija pa je, sklicevaje se posebno na to, da so ji velesile zabranile aneksijo severne Albanije, menila, da ji sicer od turške dedščine premoale ostane, če ne pride večji del Makedonije pod njeno oblast. Grki so svoje zahteve približno enako utemeljevali, Rumuni pa so to priliko porabili, da si sami vzamejo, kar bi jim bila Bulgarija po njihovem naziranju morala podariti zato, ker Rumuni niso podpirali Turkov. Naposled pa so Turki na svojo roko Bulgariji še Odrin nazaj vzeli, dočim so Rumuni nastopili v alianci s Srbijo, Črnogoro in Grčijo in so tako vse balkanske države Bulgarijo do skrajnosti prikrasale in ponižale.

Posledice tega po bucareškem miru in carigradskih pogajanjih, ki pa niso niti še končane, ustvarjenega stanja niso izostale. Te posledice se izražajo zdaj pred vsem v dveh dejstvih: 1. Turčija je sicer Bulgariji Odrin vzela, je pa obenem dobila velik apetit tudi po grški Trakiji in 2. uprli so se Arnavti, kar je z bucareškim mirom gotovo v neki zvezi.

Kaj utegne iz tega nastati? Arnavtska vstaja bo brezdvoma našla svoj odmev najprej v Bulgariji. Utegne se zgoditi, da bi Bulgarija menila, da je prišel trenutek, ko bi lahko popravila v bucareškem miru storjeno ji krivico. Ako se to uresniči, je zelo lahko mogoče, da gre Turčija še delj, nego je že šla. Ona lahko nastopi v zvezi z Bulgarijo, lahko pa nastopi tako na škodo Bulgarije kakor na škodo Grčije, med tem, ko bi se Bulgari, Srbi in Grki v Makedoniji zopet klali. S kom se potem sporazume, ako bi postalo potrebno, to je pa njena stvar. Po zadnjih vesteh bi se moglo sklepati, da nastopi Turčija proti Grčiji, Bulgarija pa proti Srbiji.

Ako se pa krvavi ples radi Makedonije zopet začne, nastopi vnovič Rumunija. Ta ne ostane nevtralna, ko se ji zopet obeta dobiček in preti nevarnost, da Bulgarija kdaj tudi z njo zaradi Dobrudže obračuna. Na vsak način hodo Srbija, Črnagora in Grčija nastopile zopet v alianci in se tozadevna pogajanja že vrše; veliko upanja imajo, da pritegnejo k sebi tudi Rumunijo kot soudeleženko bucareškega miru, čisto negotovo pa je, kako nastopi Turčija. Seveda se pa zdaj tudi še ne more z vso gotovostjo reči, kaj ukrene Rumunija, ki bi se morebiti dala potolažiti s kako novo kompenzacijo od strani Bulgarije, ako jo ji bo slednja hotela dati.

Naposled je tu še nevarnost, da posežeta vmes Avstrija in Italija, če bi Srbija in Grčija Albanijo zopet zasedli in je ne bi hoteli več zapustiti. Ta nevarnost lahko nastopi sama ali pa v zvezi s prej omenjenimi komplikacijami, katero lahko izzove Bulgarija ali pa Turčija. In od tega do evropskega konflikta je samo — en korak.

Vendar bodimo rajši še optimisti. Srbija bo albansko vstajo po vsej priliki sama premagala, ne da bi imelo to kakih posledic na zapadu ali pa na vzhodu. Nastale težave se lahko diplomatskim potom poravnajo, in sicer ravno z ozirom na to, da se prepreči evropski požar.

Vsekakor se zdaj kaže, kar smo vedno poudarjali, kako nespametno je bilo, da se Srbi in Bulgari niso mirno pobotali! Kaže se pa še dvoje: da ni bilo dobro, da so velesile definitivno ureditev samostojne Albanije zavlačevale in tretjič: da je Rusija storila velike napake, ko je Bulgariji zabranila vohod v Carigrad, ki bi bil storil konec evropski Turčiji. Zdaj pa tvori ravno Turčija zopet največjo nevarnost za vse Balkance.

× × ×

SRBI IN ARNAVTI.

Srbi razvrste svojo armado proti Arnavtom med Bitoljem in Debrrom.

Dunaj, 26. septembra. Jugoslovanska korespondenca poroča iz Belgrada: S poučene strani se izvaja, da so se Arnavti dozdej večinoma uspešno bili in da so male srbske posadke prisilili, da so se morale umakniti. Položaj se izpremeni šele bodoči teden, ker se more srbska ekspedicijska armada razvrstiti šele v nedeljo, in sicer v ozemlju Bitolj—Debar.

Albanske pritožbe.

Dunaj, 26. septembra. Albanska korespondenca poroča: Begunci, ki so pobegnili iz Djakovice, predno je izbruhnila vstaja, poročajo, da Arnavti po večurnem zvonjenju do 6. zjutraj niso smeli hiš zapustiti. Če je kdo hišo zapustil, so ga ustrelili.

Srbi zapustili Strahovo.

Atene, 26. septembra. »Agence d'Athenes« poroča iz Korice: Srbi so včeraj ob 7. zvečer zapustili Strahovo in se podali v Ohrid. Prebivalci Starova so v strahu pred Arnavti prosili poveljnika v Korici, da naj pošlje vojske v obrambo.

Položaj na bojišču resen.

Dunaj, 26. septembra. »Südslawische Korrespondenz« poroča iz Belgrada: Albanski vstaši, ki se z novimi skupinami oborožencev vedno pomnožujejo, prodirajo v forciranih marših proti Bitolju in Skoplju. Na južni strani vstaškega okrožja se je bila dne 24. t. m. pri Ohridi bitka, ki je trajala več ur. Zmagali so Albanci, ki so zarabili dva topova in eno strojno puško. Izgube v bojih, ki so se bili od 19. t. m. nadalje z veliko srditostjo, so bile na obeh straneh velike. Srbski vojski se zdaj proti stari meji umikajo, da se združijo z novimi srbskimi bataljoni. Po zasebnih poročilih oblega Prizren že tri dni 6000 vstašev. Srbska posadka, 2800 mož, ki razpolaga tudi z lahкими topovi, je do zdaj mesto držala. Trdi se, da so se Albanci, ki v Prizrenu bivajo, uprli, utrdili v svojih hišah in da iz njih streljajo. Na Srbe. Srbski poveljnik je ukazal zažgati več hiš, iz katerih so Arnavti streljali. Pri Djakovici so Srbi vrgli Arnavte nazaj; neko drugo poročilo pa trdi, da so Albanci Djakovo zavzeli in da so se Srbi umaknili. Splošna slika položaja: Do zdaj so dosegli Arnavti v pobujenih krajih uspehe. Belgradski listi poročajo, kako da so Arnavti kristjane klali in požigali. Položaj je resen.

Srbi podaljšajo moratorij.

Belgrad, 26. septembra. Z ozirom na novo vojsko je srbska vlada sklenila, da moratorij zopet podaljša.

Težka očitavanja nasproti srbskemu vojnemu ministru.

Belgrad, 26. septembra. Vojnemu ministru se očita, da je prekmalu odpoklical vojske iz Albanije, a vojni minister najbrže ostane na svojem mestu, ker se izjavlja, da je usodno napako zagrešil general Mišić, ki so ga zato vpokojili. Ministrski svet preišče očitke proti vojnemu ministru, ko se vrne Pašić v Belgrad.

Belgrad, 26. septembra. Vojaki, ki so bili radi arnavtske vstaje zopet pozvani pod orožje, se obnašajo baje zelo renitentno, češ da so v dveh vojskah dovolj storili in da naj zdaj druge vojske proti sovražniku odpošljejo. Vladi se očita, da je arnavtsko vstajo povzročila, ker je prekmalu vojske odpustila.

Kaj je po valonskih poročilih albansko vstajo povzročilo.

Valona, 26. septembra. Zdaj šele se natančno poroča, zakaj so se na Kosovem uprli Albanci. Srbski vojski so zahtevali od Albancev veliko živine, albanski pastirji so se pa uprli. Srbi so nato 12 pastirjev ustrelili, nakar je izbruhnila vstaja.

Bulgari in Avstrijci se ne udeležujejo vstaje.

Sofija, 26. septembra. »Agence telegraphique bulgare« poroča: V nekem intervjuu je izjavil zunanji minister Ghenadijev kategorično, da ni res, da se nahajajo med albanskimi vstaši bulgarski častniki in da ni Bulgarija čisto nič sodelovala pri pripravi in pri izpeljavi vstaje Albancev.

Dunaj, 26. septembra. »Fremdenblatt« objavi jutri sledeči komunike: Srbski listi so poročali, kar je zašlo tudi v drugo inozemsko časopisje, da se nahajajo v vrstah pobujenih Arnav-

Nobenega odgovora. Celo cerkovenkovo obličje se je svetilo tako čudno... V Priscilinih očeh je ugasnila luč, ki je gorela dosedaj tako ljubko.

»David je,« je rekla tiho, »— mrtev!« Cerkovnik je uprl oči v tla, ni je mogel pogledati. Njen glas je zvenel kakor glas ubitega zvona. »Hvala, mr. Burnett, da ste mi ga prinesli. Živ ali mrtev, midva spadava skupaj.« Odprla je vrata na stečaj. »Zanj sem pripravila sobo, prosim, prinesite ga noter.«

Niti ena mišica ni zatrepetala v njenem smrtnobledem obličju, ko so prinesli vojaki mrtveca v hišo. Ko so odšli, je stopil starih k njej in jej položil tolažec roko na ramo. »Kakor bi spal; takoj je moral biti mrtev. Ali ga hočete videti?«

Ni hotela, da bi odkril njegovo obličje. »Ne smem ga še videti, svojega Davida. Kdaj je padel? Slišala sem grom topov —«

»Ne, danes ponoči, otrok moj.«

»Danes ponoči?«

»Da, stal je na straži in slišali so, kako je nekoga zaklinal in nato streljal. Takoj za njegovim strelom se je slišal drug strel in ta — Pravijo, da je bil kak vohun.«

»Vohun?« je zakričala.

»Da; toda ne vemo, ali je bil ranjen, ali se je rešil — ni ga nikjer!«

»Ni ga?« je ponovila deklica. »Prosim, mr. Burnett, recite vojakom, naj počakajo par minut.«

Cerkovnik je deklico začudeno pogledal in odšel. Zaprla je za njim vrata — v tem hipu je stopil v sobo Daventry, ravnotako bled kot ona.

»Vse sem slišal,« je rekel, »in sedaj vem, kaj sem storil.«

Deklica se ni ganila.

»Sedaj boste izdali vohuna, ki je ustrelil Vašega zaročenca. Nočem usmiljenja, le eno prošnjo imam do Vas. Kadar umrjem, pošljite to moji zaročenki — Alice Carew v Bideford, Devon in sporočite ji, da sem ji bil zvest do smrti.« Poljubil je sličico in jo ji dal. Vzela je je in odšla, ne da bi izpregovorila kake besede.

Daventry je poslušal. Vsak čas pridejo vojaki — da bi le prej končali, preden se ga polasti slabost. — Vrata so se odprla in Priscila je stopila k njemu — sama. »Vzemite jo zopet,« je rekla komaj slišno — »nisem povedala.«

Osupnen jo je pogledal, kajti verjeti ni mogel. »Ne?«

»Nisem mogla,« je zastokala deklica — »nočem streti drugega srca, ne morem gledati, kako bi druga trpela, kar moram trpeti jaz.«

Daventry je padel pred njo na kolena in poljubljal njene ledenomrzle roke. »Kako naj Vas zahvalim! Verjemite mi, da ne pozabim nikdar bolečine, ki sem jo Vam povzročil.«

Mesto da bi odgovorila, je odšla vum, kjer so čakali vojaki nanjo.

»Žal, mr. Burnett, da sem Vas pustila tako dolgo čakati. Zmotila sem se,« je rekla mirno.

Obrnila se je in odšla ravnotako mirno v sobo. Grom topov se je zaslišal, ona pa se je zgrudila mrtva ob truplu svojega zaročenca...

Ena par besed ud glediša.

Oh, kuku jokaja liberaln časnkari za iblanskem gledišam! Kar za utulažet jih ni. Men se srumaki res smilja. Gledišje je res ena lepa zabava tkula puzim zvečer, pusebn če ga kašn prefezar na kumandera in pa za tiste, ke jih ubiskvajne glediša nč na kušta.

Pumistite, lde boži; dondons, ke je taka dragina in zaslužki tku mejhen. Če čloun le mejžken puseđi u štari, pa sa dve kronce fuč, kokr de b mignu. In zimske večeri, ke sa tku dougi kokr Luigi Calcatu podlistki u ta »Sluvenckmu Narude«; kam se če čloun djiat! Spat na more jt prec pu fajramt, duma sedet in muhe preševat pu strop, tu tud ni nč. Ja, pa pu zim res še muh ni.

No, kua če čloun pol pučet? Tu je za scagat.

Eh, gledišče je pa le res ena velika dubrota za časnkarije. Tkula zvečer, ke udluži urednik škarje iz rok in se lepu umije in pukampla; kup s kašna safalada, pa ja lepu pučas mahne preke glediš. Notr se usede lepu na topl in na meh, gleda na oder igrauce, ke se puteja za usakdajn kruh, zraven pa prgrizuje safalada in tku mineja dve, tri ta nar bl dougučasne ure zimskeh večeru. Ke je igra kunčana, je pa glih prau čas za spat jt, če se na narajma pred gledišam kašnga znanca, de b udrinu za kašn litr. Tku prebije en časnkari zima, de sam na ve, kdaj in kuku.

Kua u pa letas? Kam se uma dja! mi časnkari zvečer, ke na u glediša? Blaznikuva in Klajumajarjova patka pa pu vrh use te nasreče še prerukuje ta huda zima. — Družinska patka iz Katolske tiskarne kaže letas na zima velik leuš ureme, kokr une dve, zatu je ta patka usakmu bl za prpuočat, ker b rad pr kurjav kej prparu. — Tu u hedu, tu u ud samga douzga časa za znort. Zatu jest prou nč na zame rem našem liberalnem časnkem, de tku lamenterja in jamraja. Te maja res en uržah.

Ke pa naš liberaln časnkari, kokr je že u nekdi splošn znan, pišeja punavad u imen soje stranke in sojh prstašu glih nasprotn, kokr te prstaš u resnic mislja; tud kar se glediša am tiče, nism mogu bt čist prepričan, de

tov tudi avstrijski častniki. Po poizvedbah pri merodajnih vojaških oblasteh to trditve kategorično dementiramo.

Stališče Avstro-Ogrske in Italije.

Rim, 26. septembra. Diplomatični krogi zagotavljajo, da sta Avstro-Ogrska in Italija na obvestilo srbske vlade, da bo proti vstaškim Albancem z vso silo nastopila, srbski vladi nujno svetovali, naj vojaško akcijo omeji na obrambo meje, ker, če jo prekorači, lahko povzroči resne zapletljaje.

Milan, 26. septembra. »Italia« poroča: Če tudi ministrstvo zanikava, moremo le poročati, da vojno in mornariško ministrstvo zbirata armado, ki bo po potrebi v Albaniji posredovala. List tudi poroča, da se je v Kotoru nastanila vojna ladja »Dandolo« nenadno odpeljala v Brindisi, kjer je vkrcala potrebščine.

Berolin, 26. septembra. »Presscentrale« poroča iz Rima: Tukajšnji oficijelni krogi ne zanikujejo, da se pripravljajo Italija na ekspedicio, a obenem izjavljajo, da bo Italija z Avstro-Ogrsko ali s kako drugo velesilo v Albaniji le posredovala, če bo to kot zadnje sredstvo potrebno.

Essad paša spravljen.

Valona, 26. septembra. Zdi se, da se Essad paša ozira na nasvete od več strani in je postal bolj spravljiv, kakor je bil. Brzojavno zvezo med Valono in Dračem so zopet obnovili in je Essad paša pisal izmail Kemal spravlivo pismo.

Turki se za Arnavte potegujejo.

Carigrad, 26. septembra. »Teržuman« piše: Turčija mora ščititi sultanu udane Arnavte in dati Grški lekcijo, ker Grki zopet svojo vojno mornarico mobilizujejo.

Gradba železnice Valona—Skader.

Valona, 26. septembra. Začasna vlada namerava prej ko mogoče zgraditi železnico Valona—Skader. V Valono so že došli laški industrijski inženirji, da izdelajo načrt. načrt.

GRŠKE PRIPRAVE ZA VSAK SLUČAJ.

Solun, 26. septembra. Položaj na Balkanu se je splošno poslabšal. Grki so demobilizacijo prekinili. V Solunu so z Grškega trije transportni parniki pripeljali vojake, ki so jih takoj odpotali v Demir Hissar, kjer se nahaja glavni stan. Poveljnik makedonske armade je tudi s štabnimi častniki tja odpotoval. Častnikom v Solunu so ukazali, da se morajo vrniti k svojim četam. Grški vojaki so nezadovoljni, ker morajo toliko časa ostati pod orožjem. V utrdbi Karaburnu so se grški vojaki uprli. Upornike so strogo kaznovali. Pri Topsisu se je bil med upornimi in zvestimi vojaki boj, v katerem je bilo več mož ubitih in ranjenih. V Solunu se še mir ni kršil, a ponoči in podnevu krožijo po mestu možne patulje.

Grška vlada zahteva, naj Turki določijo dan pogajanj.

Atene, 26. septembra. Vlada je porto brzojavno naprosila, naj natančno naznani, dan, ko se nadaljujejo grško-turška pogajanja.

OTVORITEV ŽELEZNIŠKEGA OBRATA SOFIJA—CARIGRAD.

Sofija, 26. septembra. Zastopnik bulgarskih železnice se je podal v Mustafa Pa-

šo, da se pogaja o zopetni otvoritvi obrata med Sofijo in Carigradom.

BULGARSKI CAR POTUJE V INOZEMSTVO.

Sofija, 26. septembra. »Agence telegraphique bulgare« poroča: Car Ferdinand odpotuje za kratek čas v neke inozemske toplice.

Dnevne novice.

+ Seja celotnega vodstva S. L. S. za Kranjsko se vrši v ponedeljek dne 6. oktobra 1913. l. ob 10. uri dopolne v gledališni dvorani »Ljudskega doma« v Ljubljani, Streliška ulica št. 12. — Dnevni red: 1. Naznanilo predsednika. — 2. Politični položaj. — 3. Deželni zbor. — 4. Deželni odbor. Poročajo: a) Dr. E. Lampe o cestnih zadevah, melioraciji, električnih centralah, združništvu, živinoreji ter deželni kulturi sploh itd.; — b) Dr. V. Pegan o občinskih zadevah, gasilstvu, davku na prirastek vrednosti itd.; — c) Dr. I. Zajec: o šolstvu, zdravstvu, obrti itd. — 5. Časopisje. — 6. Shod zaupnikov stranke. — 7. Slučajnosti. — Načelstvo S. L. S.

+ Ovacije občin deželnemu glavarju. Odbor občine Želimi je v svoji seji dne 7. t. m. izvolil deželnega glavarja dr. I. Šusteršiča častnim občanom. — Čestitke k 50letnici in brezmejno zaupanje so n. n. o. izrekli deželnemu glavarju občinski odbori v Žužumberku, v Št. Vidu nad Cerknico, v Hotedršici, v Št. Petru na Krasu, v Naklem in v Lahovčah. — Včeraj popoldne pa se je poklonila g. deželnemu glavarju deputacija občine Moste pri Ljubljani, izročivši mu častno diploma. Diploma je izvirno umetniško delo vrlo nadarjenega mladega umetnika M. Kambiča. Diploma se razstavi za nekaj dni v naši izložbi. Umetniško je izražena v diplomu hvaležnost občine za dve veliki zadnji pridobitvi občine po prizadevanju deželnega glavarja: nove šole in vodovoda.

— Liberalci sami sebi lažejo. Glede deželne garancije za ves pri »Ljudski posojilnici« naložen denar so liberalci vpili in plačani liberalni agentje begali ljudi, češ, da je deželna garancija za »Ljudsko posojilnico« neveljavna, ker tozadevni deželnozborski sklep potrebuje najvišjega potrjenja. Ker smo liberalce prijeli za obrekljivi jezik, so izjavljali, da bo izjava deželnega predsednika v deželni zbornici za nje pomirjevalna in so tudi v deželni zbornici povprašali deželnega predsednika, kaj je z deželno garancijo. Liberalci so namreč upali, da bo deželni predsednik v njihovem smislu odgovoril, da je potreba za tozadevni deželnozborski sklep najvišjega potrjenja in je vsled tega deželna garancija za »Ljudsko posojilnico« neveljavna. Kako debelo so pa gledali, ko so slišali odgovor deželnega predsednika, da **dotični deželnozborski sklep ne potrebuje najvišjega potrjenja in da je z dotičnim sklepom dežela Kranjska pravoveljavno in pravomočno obvezana za ves pri »Ljudski posojilnici« vložen denar.** Dasi ravno so popreje vpili, da bo izjava deželnega predsednika za nje pomirjevalna, se lažnjive duše po izjavi deželnega predsednika nočejo pomiriti! Kljub iz-

javi deželnega predsednika še vedno lažejo, da je deželna garancija neveljavna in da bo o tem govorila svojedobno sodnija. Oglejmo si to liberalno bedastočo. Če noče kdo kot porok plačati, ga mora upnik tirjati pred sodnijo, ki poroka na plačilo onega zmisla obsodi, za katerega je jamčil. Istotako bo z deželo Kranjsko. Če bi prišla »Ljudska posojilnica« v tak položaj, da pri njej naloženega denarja izplačati ne bi mogla, kar je izključeno, potem bi morala plačati dežela Kranjska vlagateljem njih vloge. Ako bi dežela v tem slučaju tega ne storila prostovoljno, bi se vlagatelji obrnili na sodnijo, ki bi deželo Kranjsko na plačilo obsodila. Liberalci so res skrajno omejeni. Za »Mestno hranilnico ljubljansko« jamči mesto Ljubljana z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo, radi tega vživa pred vsem takozvano pupilarno varnost. Ako »Mestna hranilnica ljubljanska« pride na kant, bo morala plačati njene vloge mesto Ljubljana, ki za nje jamči. Po liberalno-zlobni neumnosti bi bilo to jamstvo mesta Ljubljane za vse vloge »Mestne hranilnice ljubljanske« brez pomena, kajti o jamstvu bo svojedobno govorila sodnija, ako mesto Ljubljana kot porok vlog ne bo hotelo plačati. Če je to naziranje pravo, potem ne vemo, kje je pupilarna varnost »Mestne hranilnice ljubljanske« in v čem ista obstoja. **Liberalce pač peče, da je »Ljudska posojilnica najvarnejši denarni zavod na vsem Slovenskem, kajti za ves pri »Ljudski posojilnici« naloženi denar jamči dežela Kranjska — torej tudi mesto Ljubljana — z vso svojo močjo in z vsem svojim premoženjem. Denar v »Ljudski posojilnici« je torej bolj varno naložen kakor v katerem drugem denarnem zavodu in tudi bolj nego v »Mestni hranilnici ljubljanski«, za katero jamči samo mesto Ljubljana.**

+ Izpričevalo ubožnosti za liberalna gasilna društva. Liberalna gasilna društva so začela po nasvetu svoje liberalne zveze pošiljati zavarovalnicam dopise sledeče vsebine: »Podpisano prostovoljno gasilno društvo že tri leta ni dobilo od 3 odstotkov, ki jih Vaš cenjeni zavod plačuje v deželni stražnogasilski zaklad, — nikake podpore. Vsled tega podpisano društvo ne more v bodoče več plačevati voznine k požarom izven vasi. Ker bi pa zaradi tega Vaš cenjeni zavod lahko imel velikansko škodo, zato Vas v Vašem interesu prosimo, da se pri visoki deželni vladi in pri deželnem odboru zavzamete za to, da se bodo Vaši doneski pravično razdeljevali med vsa gasilna društva.« — Iz te najnovejše liberalne akcije je posneti dvoje: 1. da si liberalna zveza ne more več pomagati iz zadrege, kajti, če se enkrat posluži takih sredstev, kakor je to, potem se lahko reče, da je prišla že čisto na — konec; 2. pa sledi iz dopisov liberalnih gasilnih društev, da so čisto za nič, kajti, če pravijo, da brez deželne podpore ne morejo več plačevati voznine k požarom izven vasi, s tem dokazujejo, da ne poznajo postav-
nih položaj o svojih pravicah in dolžnosti pri požarih, opozarjajo pa tudi javnost za svojo strokovno nezmožnost. Zato bo skrb naših županstev, da tam,

kjer obstoje liberalna gasilna društva, tistim na podlagi njihovega lastnega priznanja odzamejo policijske pravice in skrb poleg tega za ustanovitev dobrih in zdravih gasilnih društev. Tako bo ustrezno zavarovalnicam, pa tudi liberalnim gasilnim društvom, ker se jim bodo na ta način odvzela bremena, ki jih ne morejo več zmagovati. Je čisto prav, če si liberalci sami dajejo takoko ubožno izpričevalo! — Radovedni smo, katera zavarovalnica bo šla na lim tej liberalni spletki, katera zavarovalnica se bo bodisi pri deželni vladi ali pri deželnem odboru »zavzela« za to, da se doneski pravično »razdeljujejo«. Tista bo s tem tudi obdolžila deželni odbor, da sedaj podpor ne razdeljuje pravično. To bo moral deželni odbor smatrati na eni strani za svojo razžalitev, na drugi strani za liberalno uslugo. — Liberalcem bi svetovali, naj se poslužijo tega sredstva, ki se ga je oprijel napredni nadučitelj Potokar, ki je za liberalno Dragatuško gasilno društvo prosil podpore naravnost pri cesarju. Ker vemo, da se vsa liberalna društva ne bodo do take modrosti povzpela, se »zavzamemo« mi zanje in jim damo ta dober svet.

+ Vodovod v Mostah pri Ljubljani.

Deželni glavar dr. Šusteršič je še pretekli teden osebno posredoval pri poljedelskem ministru za hitro rešitev vodovoda v Mostah. — Sedaj je dobil od ministra obvestilo, da se z delom lahko takoj prične. Moste bodo torej v prav kratkem času imele vodovod in s tem bo ta imenitna občina rešena enkrat za vselej legarja.

+ Finančni odsek deželnega zbora pod predsedstvom dr. Žitnika je rešil v današnji seji več točk. Med njimi računsko zaključka melioracijskega zaklada za leto 1911. in 1912. in proračun melioracijskega zaklada za leto 1913. Potem prošnjo društva za ustanovitev vajejnega doma. Bavi se je tudi v vprašanju asanacije javnih bolnic na Kranjskem. Prihodnja seja v ponedeljek dopoldne ob 9. uri.

— Pogreb dekana, častnega kanonika Fr. Dolinara v Ribnici se je izvršil v najlepšem redu kot znak velike časti in spoštovanja, ki ga je blagopokojni vžival v župniji in dekaniji kakor tudi izven nje.

Ob asistenci do 60 duhovnikov je pogreb vodil generalni vikar Flis. Poslovilen in pretresljiv govor v cerkvi je govoril častni kanonik in ravnatelj semenišča dr. Josip Lesar. Zastopani so bili razni uradi: c. kr. sodišče, c. kr. okrajni šolski svet, notariat i. dr. Domače občine so bile zastopane po svojih odborih in so vsi nastopili v polnem številu, občine, katerih častni član je bil rajnik, po svojih deputacijah, šola po polni udeležbi p. t. učiteljstva in učencev, Orli, vse Požarne brambe, Marijine družbe ter ogromne množice domačega ljudstva kakor tudi cele dekanije. Sprevod se je s krsto pomikal po celem trgu v cerkev in nato na farno pokopališče v Hrovačo, kjer se je truplo ljubljenskega rajnika položilo k večnemu počitku. — Trg je bil električno razsvetljen. Množica je glasno plakala, zlasti farani, ki jim je izguba ljubljenske in obče spoštovanega duhovnega pastirja zadala največjo žalost, dekanija je izgubila z njim skrbnega dekana, duhovni pa vzornega tovariša in vedno ljubeznivega sobrata. Bodi mu lahka zemlja vrlemu delavcu v vinarstvu Gospodovem in na polju ljudskega dela mu časten spomin.

— Posledice vojaškega streljanja v Št. Petru na Krasu.

Iz Št. Petra nam pišejo: Na tukajšnjem vojaškem strelišču leži vse polno nerazstreljenih granat, tako da jih pastirji, ki tam okoli pasejo, najdejo in neso domov. Tako je napravil 22. t. m. 19-letni pastir Penko v Trnju. Ko je prinesel granato domov, jo je rezal z nožem, nakar se je razpočila in mu odtrgala na rokah sedem prstov ter ga ranila na prsih in obrazu. Prepeljali so ga v deželno bolnico v Ljubljano. — Nekaj časa prej se je tudi neki pastir v Kleniku igral, a ne z granato, marveč z najdeno ostro patrono od pušk. Patrona se mu je razpočila in mu predrila nad srcem telo. Čuje se, da imajo ljudje še mnogo takega razstreljivega materiala doma. Vojaška oblast je pač premalo poskrbela, da bi se po strelišču nahajajoče nerazstreljene granate in ostre patrone pobrale. Vsaj sedaj naj bi se v tem oziru kaj storilo, da se preprečijo nadaljnje nesreče.

— V Ameriko pobegnil. Iz Domžal se nam poroča: Tukajšnji pekovski mojster Jakob Zabukovec je prodal pred kratkim vse svoje premočje in nepremično premoženje, zapustivši nepokrite in nezavarovane dolge. Popihal jo je brzokone v Ameriko, ker so mu postala domača tla prevročja.

— Dojčičeva izjava pred sodiščem.

Glasom zagrebških listov se je razprava proti Dojčiču tako-le završila: Na vprašanje senatnega predsednika, da-li ima obtoženec kaj povedati v svojo obrambo, je Dojčič vstal in rekel: Ako vpoštevamo častniško svobodo, ki vlada v Ameriki in vidimo, kako smo tu v Hrvatski stiskani, kako so nam vzete pravice, vsiljena pragmatika in vsa mesta na železnih oddana Mažarom, potem moramo res misliti, da

liberalci res tku strašno žalujejo za glediščem, kakor jamraja nhn časopisi. Ubrnu sm se zatu na enga ta nar bl imenitnehe liberalnehe bugu, na tagca, ke zna delat u liberaln strank grom, tresk, toča, pa tud lep ureme, kokr je pač pr vol, in sm ga prašu:

»No, kua pa uni kej prauja zavle sluvenskega glediša? A je nm tud tku nazračenski hedu, ke ga na bo, kokr je liberalnem časnkem?«

»Pena z luč, Pepe! Kua m u hedu? Kdaj sm pa šou jest u glediš? Še zadnč, ke sa napraul sluvensk igrauci usmina glediške smrt u deželnem glediš, še zadnč, ke ne, ob tku sluvesn prilk in ke b bla prouzaprou doužnost useh nas prvakarju, de b šli u glediš, nism šou bliz in druh moje glihe tud ne. Pa um tratu čas in hodu u glediš h navadnem predstavam, ke nimaja zame nubenga pumena! Na bod na sitn. Ene par krugle plizenca tkula zvečer m je desetak lubš, kokr usi glediša na svet. Veš kaj, Pepe, če čm bt prou udkritasrčen, t morm kar narau-nast puvedat, de sm še prouzaprou vseu, de letas sluvenskega glediša na bo. Prou veseu sm.«

»Oh, veja kaj, gspud, tu pa tud ni lepu ud nh. Če že sami na greja rad u glediš, b mogli saj drugm, ke hodja rad, prvošt ta vesele.«

»O, sej jm ga prvošm! Kdu prau, de jm ga na prvošm?! Ampak usak nej hod za soj gnar u glediš — — —«

»A na hod usak za soj gnar u glediš?«

»Sevede hod, če b blu že iz tem use upraulen, če udrine tisteh par kraj-cerju za sedež, keder gre not. Al tu še ni use! Pumisl kulk taužentarju morma že ofrat usak let iz mestne kase! No, pa tu še ni use. Tu na gre iz moja varžeta in men nazadne nč mar, če se pajčune umedeja vn iz mestne kase in jh daja za sluvensk glediš. Al men ket prvakari ush prvakarju nalužeja še druge križe iz gledišam na rame, prou na moje rame, ke jh morm sam prenašat. Prveč morm udrint prec čez en taužentar usak let za tist kurnk u glediš, ke mu prauja loža. Prauja, de je tu moja doužnost; pol s pa pumagi. Pa nej b že urah useu tist taužentar, sej b ga že dau, če b blu iz tem use upraulen. Al ke maš enkat plačan tist kurnk, se je pa tud še treba usak ten den ene parkat pestet vajnga zaprt, useli za ene dve, tri ure in čepet u nem, de te use kusti začneja bolt in t začne ud žeje jezek iz ust vn mulet. Prjatu, tu ni špas za enga čluveka, ke je nava-jen sedet zvečer u štari za dobr ublu-žena miza in s splashvat iz plizcam zaprašen grl. Tu ni špas, ne! Ud tistga kurnka morm pa še useli plačat pusebi pu dve kronce štanta, kar tud tkula ena zima znese ene lepe groše skp.«

»Sej jh nubedn na sil, de morja jt not.«

»Sevede me nubeden na sil, tu je ž res; al če na greš not in na ulečeš iz saba cele fahilje, ud kere morm tud plačat štanthina, pa te že use grdu gleda in še pu časnehe te začneja štenkat. — Pa tud tu b še člouk prebolu

in pugrešu tiste kronce in jh puluža na ltar sluvenske Taliže; al ta nar hujiš in ta nar draži je še tu, de če mt gespa suproga in gspudične hčerke za usaka predstava nove pluzne, fajn židane pluzne, de use ukul nh šemi, kokr ukul sršenuga gnejzda. Prjatu, tu šele kušta, tu. Teb se še na sajna, kuku en drah špas je za enga tagca, ket sm jest, sluvensk glediš; še na sajna se t ne! Pol pa čš, de b biu jest prjatu glediša!«

»Kua pa pol pesteja, de gspud ta pust Slemšk nerga in se ujeđa za glediš?«

»Kdu b ga raj prjeu za useša ket jest! Al kua pa čm? Če jest zinem ena čez sluvensk glediš, tu me razcefe-draja na koščke in na celem svet b na blu večiga barbarja, ket jest. Člouk more bt lepu tih, pa mislt s more ta soje.«

»Pu tem takem b blu pa res bl pametn, če b se upustu glediš in napra-vu narodn ringlšpil, kokr svetje »Dan«. Cnejš u že pršlu; ampak gespa soproga in gspudične hčerke uja tle mt tud za usaka fura nove židane pluzne.«

»Nč na dene; drugeh pusebnehe strošku pa le na bo. In pluzne, če jh jm um mogu kepvat, se uja na ringlšpile saj ud ush platj vidle tku, de se u izplačal, ne pa tku, ket u glediš, ke se vidja sam ud spredi in je za usa ži-da, kar ja je udzad, prouzaprou preč vržen gnar.«

»No, pa nej začneja delat na tu, de se u napravo narudn ringlšpil; če u treba, jm u prou rad pumagu tud

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

nimamo več nobenega čuta za pravo in pravico, nobenega zmisla za domovino. Predsednik prekine obtožnico, da nima tu ničesar predavati, marveč naj pove le, kar ima navesti v svojo obrambo. Obtoženec: Glede mojega dejanja vprašam samo, da-li na Hrvaškem obstoji komisariat? Predsednik: Tega vam nisem dolžan povedati, niti imate pravico me po tem vprašati. Obtoženec: Vidim tedaj, da komisariat še obstoji in zato izjavljam, da ne obžalujem svojega dejanja in da stoji za mano še 500 tisoč Hrvatov v Ameriki, ki bodo moj zgled posnemali. Ko se je Dojčić kasneje prebrala obsodba, je izjavil, da je kaznen previsoko odmerjena in ker se tudi ne čuti krivega, vloga utok proti previsoko odmerjeni kazni in ničnostno pritožbo. Ko je šel iz dvorane, je zaklical: »Živela Hrvatska! Živio Hrvatski Savez!«

— **Znamenit slovenski zdravnik iz 18. stoletja.** Na Dunaju se je vršil kongres nemških naravoslovcev in zdravnikov, in na tem kongresu je dr. Fischer z Dunaja opisal življenje in delovanje zdravnika z imenom dr. Mark Anton Plencič (Plencič), ki je bil doma iz Solkana pri Gorici, rojen leta 1705. In je bil 50 let zdravnik na Dunaju. Plencič je prvi objavil popolni sistem nauka o živem kontagiju in podal vsa ona temelja, ki so danes podlaga moderne bakteriologije. Plencič je tudi že pred Pasteurjem učil, da je vršenje in gnojenje povzročeno po živih kaleh. Plencič je bil velem v zdravniški vedi. Zato smo lahko ponosni nanj. In naši drugorodni sovražniki vedno trdijo, da smo barbari, nesposobni za vedo, toda imena govore, in med temi tudi Plencič, da se rodé med Slovenci ne le višji izobraženci, ampak tudi veleumi, kakršen je bil Plencič v 18. stoletju.

— **Gimnazija v Kranju.** Dne 26. sept. se je vršila na cesarja Franc Jožefovi gimnaziji v Kranju zrelostna izkušnja v jenskem terminu pod predsedstvom gosp. ravnatelja Ignacija Fajdiga. K izkušnji se je priglasilo šest kandidatov; izmed teh sta naredila dva kandidata izkušnje enoglasno, trije z večino glasov, en kandidat je bil reprobiran za pol leta. Maturantje, ki so prestali zrelostni izpit, so: Bloudek Ctibor iz Tacna, Deu Fridel iz Postojne, Rožaj Franc iz Zabukovca, Triller Ivan iz Škofje Loke in Zore Ivan iz Valburge.

— **O ta alkoholi!** Pred trgovino gosp. Kastelja v Novem mestu vsled preobilo zaužitega žganja umrl delavec ima na rožlj Majzelj iz Bele cerkve. Lovila sta. Preglasečo se na nekega njegovega prijatelja. Konstatiralo se je pa, da je bil to delomrznež Alojzij Merlak z Vrhnike. Potikal se je dalje časa v obližju Novega mesta in beračil. Kadar mu je le prehuda predla, je prijel za delo, in to ne dolgo — po en ali dva dni. Radi potepuštva je imel večkrat z gosposko opraviti.

— **Strastna lovca.** 16 letni Franc Pleškovič in 20 letni Franc Bobič iz Drage sta zelo strastna ribja, kakor tudi zajčja lovca. Ta dva sta si omislila puško. 25. t. m. sta se podala na lov v Vinivrh. Ta lov je zdržal Majzelj iz Bele cerkve. Lovila sta. Prepričala pa sta se, da brez psa bo premalo padlo. Zato sta šla v Dolino in tam odklenila lovca Avguštinu Zajcu psa, ki je dober preganjatelj in ga izpustila že v vinogradih. Takoj jima je pritiral zajca, katerega sta ustrelila. Mudilo se jima je pa domov, ker strel je le premočno počil in bi ju bil lahko kdo zasabil. Doma sta zajcu slekla kožo in si ga razdelila. Domači so bili s to pečenko zadovoljni. Za ta nedopustni lov pa je zvedela oblast, katera citira sedaj strelca in jelce obeh družin. Dragá bo zajčja pečenka!

— **Strašna smrt učitelja.** O tem smo dobili še naslednje poročilo: Na meščanski šoli v Krškem je služboval kot proviziorni strokovni učitelj g. Milan Vršič. Vsled mirnega in finega obnašanja je bil splošno priljubljen. Znan je bil tudi kot virtuoza na violini. Zadnje dni je postal nenavadno zamišljen, tožil je, da ga v prsih boli in da mora na dopust vsaj za mesec dni. V sredo se je odpeljal proti Ljutomeru, kjer je bil doma. Pri Radgoni je pa padel pod vlak tako nesrečno, da ga je popolnoma raztrgal. Da bi bil premišljen samoumor, kakor nekateri nemški listi poročajo, ni misliti. Postal je bil brzokone slab in v nezvesti je padel pod vlak. Star je bil 30 let. Mir njegovi duši!

— **Surovi fantje.** Golob v Uršnem selu ima na stanovanju hrvaške železniške delavce. Domači fantje so se s temi sprli in vse to le radi »ženske«. Sovraštvo je vedno bolj rastlo. V nedeljo, 21. t. m. pa so se zbrali fantje iz sosednjih vasi Birčnavas, Podljuben, Doganjeva sela in Uršnega sela, seveda boljše volje kakor drugokrat, se oborožili ter napadli Golobovo hišo. Razbili so okna, vrata, streho. Streljali so skozi okna v hišo in pri tem ranili delavca Osmána Vasarijeviča. Strel je dobil v zapestje. Zdrobil mu je kosti in kite. Roka ne bo več za delo. Poškodovali so tudi druge domače. Nasilneže so že zaprli. Glavni krivci so: vodja Sašek, ki je streljal, Jenko, Belc, Knafelc, Hrovat. Dne 25. t. m. je bila na licu mesta sodna komisija in je ugotovila, da bo treba še drugih aretacij.

— **Vojska na novomeškem trgu.** Novomeški tenorist — krojač Tone Urbanje je 21. t. m. s svojimi prijatelji obhajal odhodnico — gre namreč k vojakom. Prepevali so in se zabavali. Ko se pa hočejo na trg posloviti, zadenejo na gručo novomeških hlapcev. Ti so seveda izzivali. Urbanje je kot dober telovadec računal na to in je spotikovalce Zurca, Markeljca in Brulca položil na tla. Brulc — hlapec trgovca Ogorevca, — pa se ga je bolj oprijel in zato je moral z njim bolj temeljito obračunati. Urbanje in Brulc sta poškodovana, a ne težko. Seveda, oko pravice je to opazovalo in si stvar notiralo. Pa najbrže zopet ne bo prav!

— **Novo!** V prodajalni »Ničman« se dobiva knjižica: »15 skrivnosti presvetega rožnega venca« s 15 podobami in z razlago vsake skrivnosti po 40 vinarjev. — Gotovo bo ta knjižica dobro došla meseca oktobra vsem častilcem Rožniveenske kraljice, predvsem udom rožnivenskih bratovščin, ki morajo rožni venec premišljevalno moliti, da postanejo deležni dominikanskih odpustkov.

— **Pri pogrebu č. g. dekana Dolinarja v Ribnici** je eden gospodov zamenjal birt. Naprosi se, da ga pošlje v Dolenjo vas, nato dobi takoj svojega.

Kmečki strah.

Gradec, 27. septembra. »Grazar Volksblatt« poroča: Neki prijatelj našega lista, ki je bival več dni v po divji zverj ogroženem gorovju, in je o vsem tem poučen, ker je znan z nekim vplivnim častnikom, nam poroča: Kot starega lovca je tudi mene vleklo v ozemlje roparice. Peljal sem se v terek v Swanberg, nato sem se podal sam na planino Brendl. Tu sem poizvedel prve novice. Ponoči na 21. je roparica na Kamperkoglu raztrgala dve in pol leta staro goved in odnesla 30 kg mesa. Raztrgano žival sem si natančno ogledal. Roparica je na nio s strani skočila in jo z levo tace udarila; s kremplji, ki jih je zapičila 2 do 3 cm globoko, je iztrgala meso; desno tace je vpičila v trebuh. Ponoči od 22. na 23. t. m. so bile raztrgane posestniki Brunnerju v Hirschegg 4 ovce. Roparica je eno ovco, izvemši nog in glave, čisto požrla; drugi je pa požrla 1 do 2 kg mesa; tretje in četrte ovce pa roparica ni pričela trgati, samo usmrtila ju je tako, da jima je grla pregrizla. Ponoči od 24. do 25. t. m. je izgubil posestnik Hofer med Saltzieglom in Gaberlom 14 ovac; 2 so našli nepoškodovani, 2 je pa roparica pričela žreti; ostalih 10 je roparica najbrže razkropila. O roparici se v okolici veliko govori. Videlo jo je pet oseb na raznih krajih, ki jo enako opisujejo. Neka deklica, stara 11 let, hči neke pastarice, je videla roparico. Opisuje, da je 45 do 60 cm visoka, 65 do 80 cm dolga, sivkasto-rjave barve, z lasmi na uhljih, z dolgim, visečim repom, ki je na koncu bel. Ravno tako opisuje roparico neki vpokojeni orožniški stražmojster in posestnik na Koroškem, ki je roparico videl 10 do 15 korakov oddaljen med Breiteneggom in Packom, ko je pila. Ker ni imel puške, se je moral hitro umakniti. Neki gozdar, neki kmet in neki drvar zver ravno tako opisujejo. Ker teh pet oseb ena druge niti ne pozna, se jim mora le verovati. Tudi dva dunajska lovca sta videla zver v daljavi 15 korakov, a ko sta jo zagledala, sta se tako prestrašila, da sta pozabila streljati in jo niti opisati ne moreta. Sam sem meril razdaljo od sprednje desne tace do zadnje leve tace in znaša razdalja 68 cm (pri Bernhardincu znaša 60 cm); odtis tace je 12 cm dolg in 10 in pol cm širok. V celem ogroženem gorovju so urejene telefonske postaje, postavljene po telefonskem oddelku 22. pehotne divizije. Telefonske postaje so v Gradcu, Köflachu, Gaberlu, Almwirtu, na Packu, Alpenkanizu, Weberwirtu in v Glashüttu. Telefonsko postajo dobe danes tudi v Deutsch-Landsbergu. Po moji sodbi, ki temelji na poizvedbah pri kmetih, lovcih, vojakih in orožnikih in po mojem prepričanju, se nahaja v ogroženem gorovju več roparic. Ker je zver trgala dne 15. t. m. živino na Brendlplanini, potem pa na Kamperkoglu in na Hirschegg-Reinu in so jo tu tudi videli, sklepam, da se bo od tu proti severu umaknila in bi kazalo, če bi jo tudi iz nasprotni strani, iz Lobminga gonili. Dopisnik končno sodi, da se bo zver umaknila na Zgornje Štajersko.

Društva.

— **Šišensko prosvetno društvo** opozarja vse svoje člane in prijatelje na jutrišnji izlet na Sv. Katarino. Odhod jutraj ob 6. uri od zbirališča (Smolino, Zgornja Šiška). Sv. maša in pridiga (Konstantinov jubilej) ob 10. uri dopoldne.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Horjulu** vabi k slavnosti blagoslovljenja nove bencin-motorne brizgalne, ki se vrši dne 5. oktobra t. l. popoldne ob 3. uri pred društvenim domom v Horjulu. Vabljeni so gasilna društva in prijatelji naših ognje-gascev, da se te slavnosti v obilnem številu udeležijo, ker društvo ravno letos

praznuje 30letnico svojega obstoja. Slavnost je združena tudi z dekoracijo treh društvenih članov s svetinjami za 25letno zvesto službovanje.

— **Veliki lovi** so se te dni začeli na posestvih barona dr. Borna pri Trziču. Med odličnimi lovskimi gosti se nahaja tudi princ Hohenlohe.

— **Petroleji dražji.** Petrolejske rafinerije so te dni zvišale ceno petroleja za 1 K. Najbrže se pa cena v kratkem zopet zviša.

Ljubljanske novice.

IZJAVA IZVRŠEVALNEGA ODBORA S. L. S. ZA LJUBLJANO.

Včeraj se je prvič po počitnicah sestel izvrševalni odbor S. L. S. za Ljubljano ter sklenil naslednjo izjavo:

V svojih nastopih govorih je ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar povdarjal, »da si bo kot župan moral pač v spomin zapisati, da je predvsem uradnik ljubljanskega mesta«, dalje je povdarjal, da se Ljubljaničani »v enem lahko združimo, v ljubezni do tega krasnega mesta po stezah ljubezni«, vabil je »vse k delu za mestne koristi brez izjeme«. »Moja oseba bo,« dejal je takrat gosp. župan, »stala nad vsakim strankarskim prepričanjem, kot predsednik občinskemu svetu ne bom poznal nobene stranke.« Take so bile županove besede, katere so se dopadle tudi mnogim v naši stranki. Izvrševalni odbor S. L. S. v Ljubljani ne more dovolj obsojati županovega postopanja ob priliki hrvaškoslovenskega shoda, ko je na tisoče slovenskih gostov bivalo v Ljubljani. Županovo postopanje je bilo v popolnem nasprotju z obljubami, katere je izrekel ob svojem nastopu. Obžalovati je, da se mu ni zdelo vredno pokazati gostoljubnost tisočem, ki so z ljubeznijo do mesta prihitali v Ljubljano, izobesiti zastave iz mestnih poslopij, dočim je par dni pozneje izobesil zastave malemu številu liberalnih učiteljev, katerih dohod se s stališča gospodarskih koristi za Ljubljano ne more primerjati s katoliškim shodom. Taka dvojna mera pobija županove besede ob njegovem nastopu in dokazuje, da je postopal kot strankar, ne pa tako, kakor bi kot takten župan po svojih lastnih besedah postopati moral. Ko izvrševalni odbor S. L. S. za Ljubljano daje duška ogorčenju nad takim županovim postopanjem, izraža prepričanje, da bi ljubljanski župan ob takih prilikah se ne smel kazati kot strankar, ampak samo kot župan, varuh gospodarskih interesov mesta.

Z ozirom na vse obsodbe vredno postopanje napram katoliškemu shodu od strani izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke izjavlja izvrševalni odbor S. L. S. za Ljubljano, da odobrava vsak, tudi najostrejši nastop proti terorizmu izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, ki je na tako krut način kršil gostoljubnost Ljubljane.

Izvrševalni odbor S. L. S. v Ljubljani.

Ij V »Ljudskem Domu« je v nedeljo, dne 28. septembra, predstava z vsprejdom: I. Petje: »Zadnji pozdrav«, srbska narodna; 2. »Tožba po materi«, bulgarska narodna; 3. »Ptička«, hrvatska narodna; 5. »Sinočni sen«, bulgarska narodna. — II. Dr. France Prešeren: »Krst pri Savici«, dramatičen prizor. — III. Silvijn Sardenko: »Skrivnostna zaroka«, igra s petjem v štirih dejanjih. — Zanimivosti predstave so jugoslovanske narodne pesmi in nova, mična Sardenkova »Skrivnostna zaroka«. Igra je primerna mladini, zlasti pa še Marijinim družbam, katere se še prav posebno vabijo. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Omenjamo, da so na galeiriji stojišča le za dame, v parterju pa so stojišča le za moške.

Ij Naj se v svoj jezik vgriznejo! Ljubljanski liberalni voditelji na magistratu so se že večkrat vgriznili v svoj jezik. Takrat je pogled nanje jako zabaven: jeze se nad tem, kar so si sami izkuhali. Ob katoliškem shodu so izdali na magistratu parolo »preziranje«. Človek bi mislil, da bodo torej tako dosledni, da od ljudi, katere »prezirajo«, ne bodo nič zahtevali. V zadnji občinski seji so bili pa liberalni občinski svetniki silno ogorčeni, ker se naša delegacija ni hotela pridružiti sklepu liberalne večine za povišanje davkov na gостаščino in ker je kot opozicija prepustila liberalni večini, da zavoženi magistratni voz po svoje vleče iz jarka. Dr. Triller je posebno mahal okoli sebe. Bil je tako zmešan, da je kričal, da so mestne finance obtežili razni predlogi naših zastopnikov, dočim so doslej za mesto najkoristnejše predloge naših zastopnikov magistratni oblastneži vse odklanjali. Znano je tudi, da je župan izdal »ferman«, ki onemogočuje opoziciji vsak čas popoln vpogled v mestno upravo. Naši zastopniki v občinskem svetu torej prav storé, ako razne obupne poizkuse reševanja mestnega liberalnega gospodarstva — prezirajo. Magistratni mogočnejši so sedaj celo kopo svojih želja predložili deželnemu zboru. Od večine deželnega zbora pričakujejo, da jih bo objela zato, ker so one, katere ta večina zastopa, ob

katoliškem shodu z magistrata na tako žaljiv način prezirali. Ostanimo torej pri — preziranju, ker prošnji za magistrata drugega ne zasluži. Njihov župan je na banketu liberalnih učiteljev, kakor poroča »Učiteljski Tovariš«, »preziranje« celó raztegnil na jako aroganten način. »Učiteljski Tovariš« pravi, da je ljubljanski župan liberalnim učiteljem na banketu dejal: »Garda v deželi, ki vse kupuje od bika v Medvodah, pa do vašega tovariša Jakliča se mi gabi.« Kaj neki torej prihaja liberalna garda z ljubljanskega magistrata potem s prošnjami za flikanje svojih financ, do ljudi, kateri se ji gabi?

Ij Med ljubljanskimi trgovci je velik odpor proti davku na gostaščino, katerega je sklenila Tavčarjeva večina na magistratu. Ljubljanski trgovci so vložili ugovor na deželni zbor. Od njihovih naprednih zastopnikov ni bilo nikogar, ki bi vlogo zastopstva ljubljanskih trgovcev na deželni zbor podpisal. Vlogo je poleg trgovcev nato podpisal deželni poslanec dr. Zajec, da tako more vloga priti pred deželni zbor.

Ij V bogoslovnem učilišču v Ljubljani se predavanja prično 3. oktobra; zglasovanje je dan poprej, 2. oktobra. — Vodstvo.

Ij V duhovsko semenišče v Ljubljani je do sedaj na novo sprejetih 37 kandidatov in 1 eksternist.

Ij Uradovanje na magistratu. Vedno bolj se množe in ponavljajo pritožbe, da ni v pisarni v uradnih urah uradnika, ki podpisuje šolska ubožna izpričevala. Stranke morajo po tri- do štirikrat na magistrat in tam čakati večkrat po celo uro in delj, predno si priboré potrdilo ubožnega izpričevala; po 12. uri pa tega uradnika sploh ni lahko dobiti v pisarni. S strankami občuje skrajno neprijazno in čas je že, da poveri g. župan ta posel kakemu vlnudnejšemu uradniku, ki ima manj dela, nego ta »preobloženi« in »razburjeni« šolski svetnik.

Ij Občni zbor »Ljubljane« se vrši v soboto, dne 4. oktobra t. l. v društvenih prostorih, hotel »Union«, ob 8. uri zvečer.

Ij Slav. ljubljanskemu občinstvu! Zalostne razmere, s katerimi se bojuje slov. visokošolec v tujini in kojim tako prepogosto podleže, so dovedle celokupno slov. dijaštvo, da je osnovalo Osrednji vsedijaški podporniški odbor z namenom, zagotoviti z različnimi dobrodelnimi prireditvami še nadaljno redno poslovanje dunajskega, graškega in prškega podpornega društva, torej društev, ki delijo podpore popolnoma nepristransko, katerih blagajne so se pa tekom let vsled tedno naraščajočih izdatkov docela izpraznile. Danes se obrača ta odbor do slavnega ljubljanskega občinstva, da se radovoljno odzove čislanim nabiralkam, ki bodo prihodnji teden pobirale prispevke potom naših nabiranih pol. Vsak prispevek, bodisi še tako majhen, nam je dobrodošel, da rešimo naša velevažna, najbolj obremenjena, visokošolska podporna društva. — Na splošno željo je O. V. P. O. v Ljubljani podaljšal termin za nabiranje potom nabiranih pol do 5. oktobra. Do tega časa naj torej vsi nabiralci vrnejo pole na ljublj. »Jadransko banko«. — Osrednji vsedij. podp. odbor v Ljubljani.

Ij Gospod sekcijski svetnik Vladimír pl. Tresčec Branjski, intendant kr. zemaljskega kazališča v Zagrebu, se je sinoči pripeljal v Ljubljano in se nastanil v hotelu Union. Danes je posetil gg. deželnega predsednika barona Schwarza, deželnega glavarja dr. Ivana Šusteršiča, deželnega odbornika dr. Ivana Zajca in ljubljanskega župana dr. Ivana Tavčarja, da se dogovori glede pogojev, pod katerimi bi mogla gostovati v deželnem gledališču hrvatska opera, opereta in drama po dvakrat na teden. Kolikor smo informirani, so se vsi merodajni faktorji izjavili zelo ugodno glede načrta g. pl. Tresčeca.

Ij Javna parcelna dražba zemljišč Josipa Plankarja na Dolenjski cesti, oziroma pod Rudnikom se bo vršila v ponedeljek, dne 29. t. m. predpoldne ob pol 10. uri v izbi št. 16 c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani.

Ij Izredni občni zbor deželne zadruge brivcev bo v torek, dne 30. septembra 1913 ob 3. uri popoldne v restavraciji pri »Starem Rimljanu« na Rimski cesti št. 4. V zadruzi brivcev so se nedavno godile neke čudne denarne manipulacije, zato bo na tem občnem zboru najzanimivejše poročilo računskih preglednikov.

Ij Iz Amerike se je oglasila z razglednico soproga trgovca g. Fr. Zorca, katero so že dalj časa poglašali. Svojega soproga je pred odhodom oskodovala za nad 3000 kron, vsled česar jo zasleduje policija.

Ij Varnostne oblasti še vedno zasledujejo onega neznanca, ki je imel precej velike brke, črno defektno obleko in črn raztrgan klobuk, kateri je poizkušal na okrajni cesti Idrija — Črni Vrh oropati Ivano Kumerca, pa se mu ni posrečilo. Istotako se še v neznanem žepu nahaja srebrna žepna ura s srebrno verižico, ki jo je pri football-igri nekdo ukradel na Prulah 14let-

nemu Stankotu Čuku. Obe zadevi bodeta ostali gotovo nerešeni.

Ij Dijaška socialna konferenca. V mali dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani se je ob pol 10. začela dijaška socialna konferenca. Tov. Lemež otvori sejo in konstatira slabo udeležbo (15 dijakov). Izjavi, da dr. Ferluga iz Trsta danes nima časa in pride jutri. Nato sledi referat J. Ambrožiča. Tovariš omenja eksist. min. posebno njega slabo stran, da se pod tem ne predstavlja fiksne svote, nato preide v razprave dijaškega podporništva. Veliko je Slovencev, ki smatrajo kot našo dolžnost eksistenco in izpite, da dobe državne službe. Omenja, da se zadnji čas probuja narodnost, misel, da je naš narod enakovreden z drugimi. Domovina zahteva od nas, da bomo kvas svojega naroda, ne odsvit tuje kulture, ampak plamen lastne prosvete! To je pa v sedanjih dijaških življenjskih razmerah nemogoče. Življenje ob eksist. min. je stradanje. Omenja troške in izdatke dijakov v primeri z dohodki. Dijak ne more sedeti samo pri knjigi, treba mu je iskati izobrazbe tudi drugod, v gledališču, koncertih, športu i. dr. In vsled pomanjkanja sredstev se mu slabša zdravje, ker nima razvedrila. Končno predlaga resolucijo: Slov. visok. dij. zbrano na soc. konferenci v Ljubljani smatra takozvani eksistenčni minimum za napačno merilo potreb slov. visok. Slov. visok. podporništvo se razvijaj v bodoče v smeri misli, da se mora nuditi dijaku ne le možnost eksistence, temveč tudi možnost vsestranske duševne in telesne naobrazbe. Resolucija se ne dá na glasovanje. Konferenca se nadaljuje ob 3. uri popoldne.

Ij Koncert v hotelu pri »Lloydu«. Danes, dne 27. t. m., prirede bivši godbeniki Slovenske Filharmonije koncert. Dirigira koncertni mojster Bogomil Černy. Proizvajale se bodo najnovejše operetne skladbe. Vstopnina 40 vin. Začetek ob 8. uri. Za obilen poset se pričakujejo bivši godbeniki Slov. Filharmonije.

Ij Tržne vesti. Danes so pripeljali Vipavci na trg 93 škatej grozdja in 5 vreč kostanja. Domačega sadja so na trg pripeljali 129 košar. Krompirja je bilo 11, zelja pa osem voz. Jajc je bilo 55 košar, perutnine pa 72 kurnikov. Gob je bilo 43 košar. Cene živil so ostale enake prejšnjemu tednu, le krompir je padel na 4 K 40 vin., zelje pa na 6 K sod — 100 glav. — Tržno nadzorstvo je preiskalo od 20. do 26. t. m. 11.200 jajc, med katerimi je bilo 52 pokvarjenih.

Ij Tatvina. Danes dopoldne je bila na trgu ukradena posetnici Neži Zotlerjevi iz Savelj denarnica s 4 K denarja; Katarini Vrhovčevi pa denarnica z manjšo vsoto. O tatu ni sledu.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Juhant, bajtarjeva žena, 48 let. — Sestra Marija Ksaverija Finžgar, uršulinka, 31 let. — Marija Bergant, tovarniška delavka. — Lovrenc Jereb, bajtar, 61 let.

Ij S kostanja je padel. Včeraj popoldne je 11letni šolski učenec Stanko Jerala splezal Pred Prulami na kostanj in ga tresel. Deček je stopil preveč na konec veje, katera se mu je zlomila, ter padel s kostanja in obležal nezavesten. Pri padcu si je deček zlomil levo roko in zadobil tudi notranje poškodbe. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ij Za nedeljsko tekmo se tudi »Ilirija« pridno pripravlja in bode tudi ona postavila svoje kompletno prvo moštvo. Bil se bo torej boj med najboljšim hrvaškim in slovenskim moštvom, torej se bo šlo za nekako nogometno prvenstvo med Hrvatimi in Slovenci. O »Hašku« lahko še poročamo, da igra skoraj vsako nedeljo z mažarskimi prvorazrednimi klubi iz Budimpešte ter se mu je pred nedolгим časom posrečilo nabiti prvorazredni klub »33«, ki je letos dobil moštvo Ruske. Da so Mažari na višji stopnji v nogometu nego avstrijski Nemci, se pa razvidi baš iz zadnje tekme prvorazrednih moštrov Avstrije in Ogrske, dunajskega »Rapida« in budimpeštanskega »Ferencvárosi Torna Cluba«, ki je izpadla po hudi borbi v prid Ogrom. Tekmo je gledalo čez 20.000 gledalcev. Ker je tudi že »Hašk« igral z »F. T. C.« in bil premagani s 3:1, razvidi lahko občinstvo, v kaki visoki formi je sedaj »Hašk« in bo jutrišnja tekma nad vse interesantna. Ložni sedeži 3 K, zaklopni sedeži 2 K, navadni sedeži 1 K; navadna stojišča 60 vin., dijaška 40 vin. — Blagajne se odpro ob pol 4. uri. Začetek točno ob 4. uri. Tekma se vrši ob vsakem vremenu.

Zadnje vesti.

ZADNJE VESTI O ALBANSKEM VPADU.

Belgrad, 27. septembra. Prodiranje Albancev se je zazdal nekoliko ustavilo. Pri Kičevu in Strugi, kjer je zbrana najmočnejša albanska četa, se vrši ljut boj in srbske čete napade hrabro odbijajo. Napad na Djakovico se je končno odbil, pri čemer je padlo okoli 1000 Albancev in so ostali zbežali nazaj v gore. Dosedanje izgube na srbski strani znašajo 300 mrtvih in 500 ranjenih. Dr. Spajalković, ki vodi posle zuna-

nega ministrstva, je dognal, da se nahaja med vstasi bulgarski polkovnik Markov, 10 častnikov in veliko komitašev.

ALBANSKA POROČILA.

Dunaj, 27. septembra. »Alb. Korr.« javlja, da so srbski vojaki na poti med Prizrenom in Djakovico ubili in oropali albanskega trgovca Gjonija. Na Kosovem se vrše aretacije v masah. V Talono beže Bulgari iz vseh krajev Makedonije.

ENA DIVIZIJA MOBILIZIRANA.

Belgrad, 27. septembra. (Oficielno.) Vlada je mobilizirala 1. poziv moravske divizije, druge divizije se pa niš mobilizirale.

NOVA NOTA SRBIJE VELEVLASTEM.

Belgrad, 27. septembra. Srbska vlada je velesile v noti potom svojih poslanikov obvestila, da je po demobilizaciji ostalo na meji samo 2000 mož, ki so bili razdeljeni na 100 km dolgi fronti. Zadnjih dni je 10 tisoč Albancev vpadlo v Srbijo, kar je bilo tem lažje, ker je Srbija na zahtevo velesil odpoklicala svoje čete s strateških točk v Albaniji. Da štiti svoje ozemlje, je Srbija mobilizirala del svoje armade, ki ima nalogo osigurati trajni mir in red. Dementuje se vest, da se je formirala drinska divizija iz 8 polkov, marveč se je poklicala pod orožje le rezerva moravske divizije 1. poziva, ki je odšla na bojišče.

SRBIJA IN GRČIJA EDINI.

Atene, 27. septembra. Oficielni komuniké dementira, da bi med Srbijo in Grčijo obstojali kaki spori in pravi, da vlada med obema državama popoln sporazum.

SRBSKA SKUPŠČINA.

Belgrad, 27. septembra. Srbska skupščina se zbere 8. prihodnjega meseca.

PROTI BULGARIJI.

Belgrad, 27. septembra. Tiskovni urad zopet dolži Bulgarijo, da dela priprave za povzročitev nemirov v Novi Srbiji. Privatno se trdi, da se v Čistendilu nahaja velika zaloga za vstaške čete.

RUMUNSKA DIPLOMACIJA.

Bukarešt, 27. septembra. Oktobra meseca gre dosedanjí poslanik v Sofiji princ Ghika v Rim, dosedanjí poslanik v Rimu Diamand se prestavi v Peterburg, generalni konzul v Budimpešti Derussi gre v Sofijo, v Budimpešto pa pride Bilcioreșcu.

KONFLIKT MED GRČIJO IN TURČIJO ŽE IZBRUHNIL.

Pariz, 27. septembra. »Petit Parisien« trdi, da se bodo grško-turška pogajanja v najkrajšem času razbila, ker Turčija zahteva Kios in Mitilene in ima baje že pripravljen zbor, da zasede ta otoka.

× × ×

V SPOMIN NA TÜRRA.

Budimpešta, 27. septembra. Veliko sedanjih in bivših ministrov, 37 tajnih svetnikov, katoliških škofov in rabincev, žurnalistov in finančnikov, skupaj 152 najodličnejših oseb je podpisalo poziv za spomenik generalu Türri, ki se je bil udeležil revolucije proti Avstriji, nato se pa v Italiji leta 1859. boril proti Avstriji in bil od Garibaldija imenovan za generala.

NADVOJVODA JOŽEF FERDINAND V ZRAKOPLOVU.

Ustje, 27. septembra. Nadvojvoda Jožef Ferdinand se je že stokrat dvignil z zrakoplovom v zrak. Jeseni se dvigne z zrakoplovom v zrak v Ustju.

NA DALJNEM VZHODU GRMI.

Peking, 27. septembra. Japonski poslanik je kitajsko vlado spomnil na to, da še ni izpolnila japonskih zahtev glede dogodkov v Nankingu in je stavil Kitajski rok treh dni, da svoje obveznosti izpolni. Pred Nankingom čaka 10 japonskih križark na rezultat tega koraka. V Nankingu je japonski konzul vse Japonce pozval, naj se podajo v konzulat, kjer so pod zaščito stropnih pušk.

UMOR GUVERNERJA.

Rio de Janeiro, 27. septembra. Generalni guverner Amazonosa je bil umorjen.

× × ×

VLOM.

Semič, 27. septembra. V Semiču so danes ponoči vlomili v hranilnico in odnesli 2500 K. Eden izmed tatov se je nekaj poškodoval, ker so se našli krvavi sledovi, a so ga tovariši odnesli.

NESREČA NA MORJU.

Reka, 27. septembra. Pred Kraljevicom se je prevrnila jadrnica, na kateri se je nahajalo šest oseb, eden med njimi, in sicer sin mornariškega inspektorja Ungaro-Croate, Turina, je utonil.

VELIKANSK ROP.

Newyork, 27. septembra. Dva fanta sta ustavila ekspresni vlak Newyork-New Orleans in oropala poštni voz, kjer se je nahajalo 400.000 D. Fanta sta pustila stroj voziti naprej, potem pa z vlaka odskočila. Zasleduje ju 140 policajev s 40 policijskimi psi.

PODJETEN TOVARNAR.

Mürzzuschlag, 27. septembra. Tu so zaprli tovarnarja Karfunkelsteina, ker je na sumu, da je svojo tovarno v teku štirih let že trikrat sam zažgal.

VELIK POŽAR V STROBLU. — REŠILNIH DEL SE JE UDELEŽIL TRDI PRUSKI PRINC JOAHIM.

Bad Ischl, 26. septembra. Včeraj je v Stroblu zgorela hiša kmetu Holzerju. Na pogorišče je prihitel tudi pruski princ Joahim, ki se je več ur gašenja udeleževal in daroval pogorelcu večjo denarno vsoto.

PRISTANIŠKI MOST IN TOPLICE UNČIL VIHAR. — VEČ LADJ VIHAR POTOPIL. — ŠTEVILO ŽRTEV NI ZNANO.

Cupatoria, 26. septembra. Strašen vihar je podrl pristaniški most paroplovne družbe Rossiski in mestne toplice. Veliko jadrnic je vihar vržal na obrežje. Več mornarjev je utonilo.

NESREČE NA ŽELEZNICAH.

Mitava, 26. septembra. Med postaja-ma Prekuln in Pleike sta trčila dva vlaka. Ubit je en železničar, ranjeni so trije poštni uslužbenci in en sprevednik.

Pe.rogard, 26. septembra. Na postaji Sulin je skočil iz tira osebni vlak. Ranjenih je osem potnikov.

ROPARSKI NAPAD NA ŽELEZNIŠKI VLAK.

(Roparji dva čuvaja ubili in 200.000 mark oropali.)

Petrograd, 26. septembra. Na Transbajkalski železnici so roparji ustavili vlak, v katerem se je vozil uradnik z 200.000 markami, da izplača delavce. Roparji so zvezali strojevodjo in ubili dva čuvaja, nakar so se s silo polastili 200.000 mark in izginili.

NESREČA V RUDNIKU. — 4 RUDARJI UBITI.

Mühlhausen, 26. septembra. V Bollweilerju je vzpenjača, ki se je odtrgala, ubila štiri rudarje.

Skraini čas je za obnovo naročnine za »Slovenca«. List se bo pošiljal le še par dni, potem se pa ustavi, kdor pravočasno ne obnovi naročnine.

Gospodarsivo.

— Sadna razstava za reško dolino.

Kmetijske podružnice Trnovo, Prem, Košana in Vrem prirede sadno razstavo za Reško dolino na Bitnjah pri Klobučarju, železniška postaja Kilovče, od 5. do 12. oktobra 1913. Spored: Nedelja, dne 5. oktobra, ob pol 10. uri dopoldne sveta maša pod milim nebom, ob desetih dopoldne otvoritev in ogled razstave, ob 11. uri dopoldne predavanja: Gospodarski pomen sadjarstva za Reško dolino; predava sadjarski učitelj M. Humek. Ob 3. uri popoldne predavanja: Važnost sadnih vrst pri sadni kupčiji. Sadni izbor za Reško dolino. Predava strokovni učitelj R. Zdolšek. — Ponedeljek, dne 6. oktobra, ob 8. uri zjutraj predavanje: Sadna uporaba v gospodinjstvu; predava strokovni učitelj R. Zdolšek. To predavanje je namenjeno zlasti za ženske. — Nedelja, 12. oktobra, ob 10. uri dopoldne predavanja: Priprava zemlje za nove nasade. Razstreljevanje zemlje v sadjarstvu; predava sadjarski učitelj M. Humek. Ob 2. uri popoldne predavanja: Brezalkoholna sadna uporaba. Sadna industrija. Predava sadjarski učitelj M. Humek. — Po predavanju sklep razstave, srečolov in prosta zabava s sodelovanjem pevskega društva »Košana«. Vstop v razstavo prost. Prostovoljni darovi, namenjeni za povzdigo drevesnic v Reški dolini, se hvaležno sprejemajo. — Razstavljalni odbor.

Razne sivari.

Na IV. mednarodnem protialkoholnem shodu, ki se vrši v Milanu, se je izpopolnil mednarodni odbor duhovniške abstinence lige. Predsednik je graški vseučiliški profesor dr. Ude. Slovence zastopa v odboru č. g. J. Kalan. Na shodu se je ustanovila mednarodna abstinenčna liga »Crux«. Na razstavi je zanimivost prevrelo vino, ki mu je odvzet alkohol in ga lahko pije tudi najstrožji abstinenc.

Bajni dobički. List »Plutus« poroča v zadnji številki o bajnih dobičkih newyorške »First National Banke«. Ta zavod je bil ustanovljen leta 1863. s samo 500.000 dolarjev temeljne glavnice, ki se je šele leta 1901 zvišala na 10 milijonov. Vsega vkup je pa do leta 1912. izplačala svojim delničarjem 98 milijonov dividend in obresti! Leta 1901 je banka plačala 100 % obresti in vrhu tega razdelila devet in pol milijona dolarjev na ta način, da je starim akcijonarjem podarila za devet in pol milijona novih akcij. Kdor je imel torej eno akcijo v normalni vrednosti 1000 dolarjev, je dobil še 19 novih akcij v dar. Isto se je ponovilo leta 1908., ko se je ustanovila nova

akcijska družba z 10 milijoni glavnice in so te delnice kot dar prešle v roke delničarjev »First National Banke«. Do leta 1901 se niso izplačale nikoli nižje obresti nego 100 %, navadno pa še več; od leta 1901, ko se je kapital zvišal, pa nikoli manj nego 250 odstotne. Ker je pa na mesto prvotne ene akcije stopilo brezplačno 20 novih, se je prvotni kapital obrestoval po 500 odstotni meri. Od leta 1901 dalje so se plačevale že tudi 500 odstotne obresti, tako da bo letošnje leto prvotni kapital obrestoval po 10.000 %!

Pes je pomagal izslediti hudodelca. Te dni so našli J. Šrajerja, logarja grofa Waldsteina, obstreljenega v gozdu. Zdravnik dr. Günz iz Bele pod Bezdezo je podal ranjenemu prvo pomoč. Uvedeno je bilo poizvedovanje po storilcu, ker je Šrajer izpovedal, da ga je obstrelil neznan divji lovec. Sumnja je padla na divjega lovca Tuma, ki živi v isti vasi. Roka pravice ga je prijel, ali zločinec je dejanje trdovratno tajil. Poizvedovanja se je udeležil tudi policijski stražnik iz Bele, Frič, s svojim dobro izvežbanim psom. Ko je Frič pripeljal psa v gozd na lice mesta, je začel pes vohati storilčeve stopinje, in dasi so bile po daljšem dežju izprane, je vkljub temu vedel svojega gospodarja do neoddaljene skale, v kateri je Frič našel lovsko puško. Ta puška pa je, kakor se je dognalo, last divjega lovca Tuma, ki je nato priznal, da je streljal na Šrajerja.

Najdaljša telefonska zveza. »American Telephone and Telegraph Co.« namerava zvezati s telefonom Novi Jork in Los Angeles in San Francisko. Ta telefonska zveza bi bila 5000 km dolga. Telefonski pogovor bo mogoč le nekaj ur na dan in zato bo tudi tako drag. Za triminutni pogovor bo plačati — 80 do 100 K.

Telefon na Švedskem. Študentje najbolj severnega vseučilišča na svetu v Upsali na Švedskem imajo najcenejši telefon, zakaj plačajo zanj le 8 kron na leto. Za telefon, ki se ga je mogoče posluževati tudi na veliko daljavo, in to neomejeno, se plača na Švedskem samo 30 kron na leto. V tej severni deželi je telefon tako splošno v uporabi, da ni skoro koč, ki bi ne bila v telefonski zvezi s sosedom. Najdražji je telefon v glavnem mestu Stokholmu, tu plačajo pisarne zanj 50 K na leto.

Kako se dajejo dote. Neki Henry Hodgson v Saint Louisu je tako odmeril doto svojim trem hčeram: Najstarejši hčeri je dal toliko zlata, kolikor je sama tehtala, drugi toliko srebra in tretji toliko bakrenega denarja. — Londonski veletrgovec I. P. Orven je svoji edini hčeri na poročni dan izročil skromno molitveno knjižico. Toda knjižica je imela 75 listov — samih bankovcev po 2500 funtov. Sprejaj v knjižici je bilo očetovo posvetilo, v katerem priporoča hčerki, naj vsako leto iztrga iz knjižice le po en list. — Založnik »Novoje Vremja« v Peterburgu je svoji hčeri za doto odstopil dohodke od inseratov na četrti strani lista, kar znaša okroglo 75.000 kron na leto. — Posebno nenavadno doto je dobila hčerka posestnika menažerije Beckerja, ki ji je pri ženitvi dal 1 slona, 1 leva, 2 leoparda, 4 krokodile, 2 morska psa in 1 kraljevskega tigra. Vsak po svojo!

Primorske vesti.

p Velerio — župan tržaški. Namestništvo v Trstu objavi te dni cesarski akt, ki vsebuje potrditev dr. Alfonza Valeria tržaškemu županom.

p Zborovanje državnih uslužbencev. V nedeljo se bo vršilo v Apolovi dvorani v Pulju obče zborovanje državnih uslužbencev, pri katerem bodo razgrinjali zborovalci svojo bedo in zahtevali, da se zavzamejo poslanci za votacijo malega finančnega načrta. K zborovanju so bili povabljeni vsi v Pulju živeči poslanci.

p Nadvojvoda — kapitan. V četrtak je napravil nadvojvoda Maks pri pomorski vladi v Trstu izpit za kapitana obrežnih voženj. Kandidatov uspeh pri izpitu je bil seveda odličen.

Za šibke kosti

Otroci, ki se branijo zavživati ribje olje, imajo posebno nagnenje do Scottove ribje oljnate emulzije. Ta vzrok je opozoril zdravnike, da vporabljajo pri malih pacijentih za ojačenje okostja Scottovo emulzijo namesto navadnega ribjega olja. Scottova emulzija podeli zaradi svoje bogate vsebine kosti tvorečih sestavin, mlademu organizmu moč otroci se postavijo trdno na noge in začno kmalu sigurno in veselo tekati okrog.

Odločite se torej tudi svojim bledim in slabotnim otrokom dati dobro, lahko prebavljivo Scottovo emulzijo, da vam bodo isti debelolilni in živahni.

Gena originalni steklenici K 250. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 20 vin. v znak na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena poš. potom lekarna za poskušnjo.

p Državno društvo bančnih uradnikov in sploh uradnikov denarnih zavodov, krajevna skupina Trst, se sklicala za soboto zvečer ob tri četrti na 9. uro v dvoranu Fenice (ul. S. Francesco d'Assisi št. 5) izreden občni zbor, pri katerem bo energično zahtevalo poldnevno poslovanje ob sobotah vsega leta, oziroma primerno odškodnino uradnikom.

p Zagonetna zadeva. Pred tremi tedni smo poročali na tem mestu, da so našli dne 5. t. m. ob 4. zjutraj pred kavarno »Balkan« v Trstu z brisačo privezanega k mizi in mrtvega finančnega stražnika Alojzija Wreutichurja. Takrat se je vseobče smatralo, da se je mož obesil, a razni sledovi in okoliščine kažejo, da je bil izvršen zločin. To potrjuje tudi izjava njegove žene, ki dokazuje s pismi, da njen mož za njene odsotnosti — takrat je ni bilo v Trstu — nikakor ni mislil na samoumori. S tajinstveno zadevo se bavi državno pravdnštvo in policija.

p Nagla smrt. V Veroni v Italiji je umrl nenadoma goriški tovarnar usnja in veleposesnik Erminij Dörfler. V Veroni je šel na ženitovanje, pa ga je tam med poroko dohitela smrt. Bil je mestni svetnik goriški. Prepeljali so ga v Gorico.

p Poročil se je v Sežani g. c. kr. sodnik Jos. Rojce, rod. iz Sovodenj z gđ. Marijo Amfovo iz Sežane. Poročil ju je brat ženinov gospod Ivan Rojce, č. župnik v Mirnu. Castitamo!

p Oni inženir Schiel (trdke Skoda, ki je bil hudo ponesrečen, ko je ubil prenapljen strel iz topa v Pulju par pomorščakov in smrtno ranil admirala Casojusa, je zapustil ozdravljen pomorsko bolnišnico. Schiel je bil tako ranjen, da je bilo pričakovati smrti.

p Vodovod za Sušak. Dosedaj je imela hrvatska občina Sušak z mestom Reko skupen vodovod, a pričela je graditi lastnega. V to svrhu je posodila deželna vlada vsega poldruhi milijon kron, ki jih vrne občina v 29. letih po 6 odstotkov; od teh pojdejo 4 odstotki na obresti, dva pa na amortizacijo dolga.

p Verska blaznost. V ulici Sv. Justa v Trstu stanuje v neki mali hišici v temni luknji 39 let stara pomožna delavka Luigia Tommasini, ki ima pri sebi svojega deset let starega sina. Tommasinijeva ima borno stanovanje, njeno življenje je revno in žalostno, a upravlja strašno je, da je versko blazna. Pred malim oltarčkom gore noč in dan svečice, sinko pa mora brati kar po trikrat na dan mašo (!). Sedaj so postali sosedji pozorni na zmešano žensko in so opozorili na njeno početje oblast.

Štajerske novice.

š Ubegli nemški tovarnar. Tovar nar usnja Pirich v Ptuj je bil zasledovan po sodnji radi goljufivih dejanj in podjetij. Izdana je bila za njim tiralnica. Mož je mnogo nemških trdk, bank in ptujskih ter mariborskih nemških denarnih zavodov obremenil z neiztirljivimi tisočaki. Njegova tovarna je, kakor znano, dvakrat pogorela. Prišlo je baje tako daleč, da ni dobil izplačane vse zavarovalne vsote. Te dni je Pirich brzojavil iz Buenos Airesa, da je srečno utekel avstrijski roki pravice. Seboj ima baje več deset tisočakov. Nemški listi molčijo, molči »Štajerc«, molči Ornič, molčijo vsi drugi »Štajerčevi« kunšni očetje. »Štajerc«, ki tako rad prijema »klerikalce« in Slovence radi kake malenkosti, tukaj pometaj, tukaj se špegalj! V tvojem taboru smrdi! Reši, če moreš, Piricha, brani ga, če ga moreš, očisti ga, reči, da je mož pošteni, če moreš! Pravijo, da Pirichu sledijo še drugi slučajni enake vrednosti.

š Poslušaj svet! V nedeljo, dne 5. oktobra se bo v Celju zvedelo vse, kar je dandanes potrebno za modernega človeka. In to na glavnem zboru Narodne stranke. Tam bodo razlagali: 1. dr. Alojzij Kukovec o Narodni stranki od zadnjega občnega zbora (kolikokrat so se liberalci zvezali z nemškutarji, ekspanziji pri štajerski posojilnici); 2. dr. A. Božič: Strokovna organizacija našega kmetijstva (kmetje naj hodijo samo v pisarne liberalnih advokatov, naj pristopajo samo v liberalne zadruge, pa bodo rešeni); 3. dr. Tone Gosak: Delavsko vprašanje na Štajerskem (dajmo naše delavce, železničarje in viničarje socialnim demokratom, da nam isti zopet pomagajo v boju proti klerikalcem); 4. Miloš Stiebler: Naše trgovstvo in obrtništvo. (Do tega naši klerikalci nimajo nobene pravice, ženi mo se le s hčerkami nemških in nemškutarjskih obrtnikov, da rešimo narodni kapital.) 5. Dr. Ernest Kalan: Naše časopisje. (Ubijmo »Slovenskega Gospodarja«, »Stražo«, »Slovenca« in druge klerikalne liste, pa bo »Narodni

List« boljše dihal.) 6. Dr. Lev Brunčko: Društveno gibanje na Spodnjem Štajerskem v letu 1913 (prazne kase, potreba plesov, potreba praznjenja litrov, zveza s štajerčijanci na shodih, skušajmo dobiti razpisano nagrado za leva na Stubalpi). 7. Janko Lesničar. Mi in naši nasprotniki. (Prvi pogoj napredka naše stranke, da ubijemo politično dr. Korošca, dr. Verstovška, dr. Benkoviča in vse politikujoče »farje«, dolžnost vsakega somišljenika je, da moli za skorajšnjo smrt najhujših klerikalcev.) Vse to se bo slišalo na »glavnem zboru«. In koga ne bi vleko dne 5. oktobra v Celje? Le žal, da Stiebler in Lesničar nimata doktorata! Kako lepo bi se to glasilo! Spindlerja, ki deluje zadnji čas na »gospodarskem« polju, so letos izključili iz liste govornikov. Menda za to, ker je še mnogo »klerikalcev« zavarovanih pri »Slaviji«, čegar štajerski oberdirektor je bogotajec Spindler. Na občni zbor pridejo letos tudi stari: dr. Rosina, Ploj, predsednik »Maribor«, dr. Glaser (ki bo poročal o Marenbergu), dr. Serneč itd.

š Pobožni bodimo! Tako nekako svetuje »Glas iz ormoškega okraja« v »Nar. Listu« liberalnim časnikarjem, ko pravi: »Samo eno vas še prosimo, ne poslužujte se tako hudobnih in nesramnih izrazov kakor »Slov. Gospodar.« — Torej pobožni in dostojni postanejo liberalni tintomazi. Svetovno čudo! Dostojni pa bodo tako-le: Lumpi, falotje, klerikalne svinje, čuki, politični nesramneži itd. — Te besede bodo še naprej merodajni cilji liberalne časnikarske olike. O teh izrazih bosta liberalni časnikarski papeži dr. Tavčar in Ljubljani in feldpater Sattler dala odvezo. Živela liberalna pobožnost in dostojnost!

š Poroči se jutri pravnik gosp. Mirko Gnuš z gđno Tonči Ribič.

š Slovensko gledališče v Mariboru se otvori v nedeljo dne 5. oktobra s češko dramo »Žetev«.

Darovi.

+ Ljudski sklad. Za mesec avgust so darovali: Dr. Ivan Zajec 20 K. — Dr. V. Pegan 20 K. — Dr. Derganc 5 K. — Kanonik Šiška 5 K. — Župnik Petrič 5 K. — Urednik Kerhne 4 K. — Dermastia 3 K. — Ravnatelj Jovan 2 kroni. — Ravnatelj Rašica 2 K. — Župnik Barle 2 K. — Dr. Lovro Pogačnik 1 K. — Dr. Natlačen 1 K. — Dr. Čekal 1 K. — Neimenovan 1 K. — Jernej Ložar 1 K. — Za mesec september: Dr. I. Zajec 20 K. — Dr. V. Pegan 20 K. — Prof. Dermastia 5 K. — Dr. Stojc 5 K. — Kanonik Šiška 5 K. — Dr. A. Ušeničnik

Vesolja dan

je vedno dan žrebanja za onega, ki kupi turško srečko ter ž njo zadene enega izmed glavnih dobitkov po 400.000 ali 200.000 frankov. Tak dan bo zopet že 1. oktobra t. l. Ker vsaka srečka mora zadeti, zato jo z mirno vestjo priporočamo v nakup vsakomur, ki hoče svojo srečo poskusiti s srečko, kajti če se mu že ne pripeti glavni ali drugi večji dobiček, dobi v obliki najmanjšega dobitka večji del, s prodajo srečke v doglednem času pa tudi ves zanj izdani denar nazaj. Turške srečke so tedaj najmanj nevarna loterija, obenem pa tudi varna hranilnica, ter je ni druge srečke, ki bi se v tem oziru mogla ž njo primerjati. Mesečni obrok za turško srečko znaša samo 4 K 75 v. Kdor pa si hoče upanje na dobitke zvečati, ta naj poleg turške srečke naroči še izborno srečko italijanskega rudečega križa proti mesečnemu odplačilu po 6 K. — Naročila sprejemajo in pojasnita dajejo za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19, in vsi njeni sotrudniki po deželi. Naročajte le po posredovanju »Slovenske Straže«, pa ne bodete varani in oškodovani! 2863

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg

Budimpešta, 27. septembra 1913.

Pšenica za oktober 1913	10 70
Pšenica za april 1914	11 55
Rž za oktober 1913	8 11
Rž april 1914	8 87
Oves za oktober 1913	7 55
Oves april 1914	8 85
Koruza za maj 1914	6 86

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pojasnila v 24 urah
26	9. zveč.	741,2	10,2	sl. jvzh.	oblačno	
27	7. zjut.	741,4	8,1	sl. svzh.	oblačno	0 0
	2. pop.	740,9	13,1	sr. jvzh.	„	

Srednja včerajšnja temp. 11,4°, norm. 13,4°.

5 K. — Župnik Petrič 5 K. — Dr. Dermastia 3 K. — Ravnatelj Jovan 2 K. — Ravnatelj Rašica 2 K. — Župnik Barle 2 K. — Dr. Lovro Pogačnik 1 K. — Dr. Natlačen 1 K. — Neimenovan 1 K. — Jernej Jožar 1 K.

GLASBA.

Asperges me et Vidi aquam za mešani zbor zložil Ant. Grum, založila Katoliška bukvarna v Ljubljani. Cena izvodu 60 vin. — Dva nova, zelo lepa in našim zborom po deželi prav primerna napeva, katerih bodo veselili naši pevovodje. Oba napeva sta zložena v melodioznem in prav lahko izvedljivem slogu. Vsem cerkvenim zborom ju kar najtopleje priporočamo.

Alkohol in tobak motita, vsled vednega draženja živcev in želodčnih sluznic, prebavo in povzročata boleznij najrazličnejših vrst. Opazovanja in poizkusi na glavni mestni medicinski kliniki kraljeve ograde univerze v Budimpešti potrjujejo, da so pivci, ki so izgubili skoro vso voljo do jedi, po vsakdanji rabi naravne Franc Jožefove grenčice zopet zadobili v kratkem času veselje do jedi. — Prisino Franc Jožefovo grenčico dobite v lekarnah, kakor tudi v boljših drogerijah in prodajalnicah rudninskih vod. Ravnateljstvo razpošiljalnice Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budimpešti.

Žalostne rezultate izkazujejo preiskavanja v vojaški garniziji v Bratislavi. Od 3000 vojakov jih je imelo samo 184 zdrave zobe. Število nagnitih zob je znašalo 26.394, res strašna številka. Le z racionalnim negovanjem zob z neškodljivim in dobrim čistilom je mogoče obvarovati zobe pred razpadom in se obvarovati raznih želodčnih bolezni, ki izvirajo iz tega. Najboljše čistilo, ki se je vseh krogih udomačilo in se ga leto za letom več uporablja, je Sarg'sov Kalodent.

Zahvala.

Za vse prisrčne dokaze odkritega sožalja, ki so nam došli povodom tragične smrti našega iskreno ljubljenega sina, brata oz. roma svaka, gospoda

Albina Krže

se tem potom kar najpriskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom od blizu in daleč.

Posebno zahvalo pa izrekamo častiti duhovščini, predvsem domačemu župniku g. Vrhovniku, nadalje slavnemu trnovskemu društvu in p. t. c. kr. vojaštvu za spremstvo na zadnji njegovi poti k večnemu počitku. Dalje se zahvaljujemo slavnemu trnovskemu društvu za krasni venec, kakor tudi vsem nosilecem vencev in drugim.

Iskrena hvala vsem in vsakemu posebej.

Ljubljana, 27. septembra 1913.

Zalujoči rodbini

2978

Krže-Gregorič.

SKNA in modno blago za gospode in gospe dobo zabavni najboljše iz prvovrstne izvozne hiše 2363

ŠAMPOLC (Cestho).

Velika izbira. — Vzerci na zahtevo franco. Na željo damo napraviti moške obleke tukaj.

Zobna krema

KALODONT Ustna voda

„NUISOL“

od Bergmann & Co., Tešin ob Labi

je in ostane slejkoprej nedosežen v presenečenem naravnem barvanju las in brade. Dobi se v svetli, ružjavi in črni barvi, steklenica po K 2-50 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Poskusite! Skrbna postrežba! Ostanki 40 metrov za 18 K

lepo izbrani kanafasi, flanele, modrotisk, belo blago, itd. vse najboljše kakovosti, dolgi 3—12 m (vzorci ostankov se ne pošiljajo). Tudi sicer kupite lagno in bombažasto blago; platno, blago za rjuhe, damast, kanafas brisače, barhente, flanele za gospodinjstvo in oprave za neveste najceneje pri znani podkrkonoški tkalnici 2712

Jan. Skoda, tkalnica Cervurov Hostelec št. 16, Češko
Vzorec vsakomur zastojni in franco! Pišite ponje še danes.

Najboljše ogrske salame,

fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanino s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča

trdka J. BUZZOLINI, Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljatve od najmanjše do največje množine po najnižji ceni. 2878

SODI.

Več vrst sodov ima na prodaj A. Repič, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2633

Hiša v Ljubljani

z vrtom, dvoriščem in pritlikinami se zaradi družinskih razmer pod zelo ugodnimi pogoji proda. V hiši je gostilna, prostor pa je pripravljen za vsako obrt ali stanovanje. Prihodnost zagotovljena. Kje, pove upravništvo »Slovenca« pod »št. 2923«. (Znamka za odgovor!) 2923

Kranjska deželna poštarnica v Ljubljani,
M. a. dež. in v. in rentne, neop. in jamstv. zavarovalnice
sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških doh. rentna in ljudska, neopredna in jamstvena zavarovanja. Zavod temelji na vzajemnosti. Absolutna varnost. Cene premije. Splošni ZASTOPNIKI naj javijo svoj naslov. Prospekti zastojni in poštnine prosto. 1780

Odda se za več let v Depalavasi pri dež. cesti

edina gostilna v občini

z vsemi pravicami, zaradi družinskih razmer, pod ugodnimi pogoji takoj v najem. Več se izve v Depalavasi št. 4, pošta Terzin. 2899

Nadležne kocine na obrazu in na rokah odstranjuje v petih minutah
odstranjevalec kocin
dr. H. Rixa
zajame, neškodljiv, gotov uspeh. Škatlja za K 4 — zadostuje. Razpošilja na vse strani
Res. dr. A. Rix, Laboratorij Dunaj IX, Berggasse 17 H.
Zaloge v Ljubljani: Lekarna »pri zlatem Jelenu«, parafumierja A. Kancič in drogerija »Adrija«.

TRGOVINA V MENGŠU

s špecerijo, pivo-, vino- in žganjetočem ter trafiko se ugodno 2888

odda v najem ozir. prod.

Vprašanja na J. Jenko, Menges št. 95.

Išče se knjigovodkinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika za velikomestno mlekarno. Ponudbe pod »Avstrija 2944« na upravništvo »Slovenca«. 2944 2

Leçons de français

Mademoiselle Andrée Prévot (Parisienne)

Institutrice brevetée. 2871 5

S'adresser: Bleiweisova cesta št. 13. p. na dvorišču.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, žvižskih in drugih tehtnic za trgovino in obrt, stavbna in umetna ključavnicearstvo
IVAN REBEK
CELJE, Poljska ulica 14
priporoča svoje tehtnice. — Ceniki na razpolago brezplačno in franco. 2163

Sprejemem takoj dva pomočnika

dobra, izurjena delavca za čevljarsko obrt.

Henrik Velt, čevljarski mojster, Jesenice. Gorenisko. 2900 2

Za takoj se sprejme

trgovski vajenec

ki je dovršil najmanj 4 do 5 razredno ljudsko šolo z dobrim uspehom in ki ima veselje do trgovine pri LUD. DITRICH & Ko. v Postojni, trgovina z mešanim blagom in pekarija. 2976

Proda se krasen

pianino harmonij

z močnim in lepim glasom in dobro ohranjen

amer. sistema s 6 registri, 2 vrsti glasov, 5 oktav. Obrniti se je pod imenom TRIGLAV Poste restante, Ljubljana. 2981

Sprejme se takoj

vajenec

za krojaško obrt. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“ pod šte. 2983. (Znamka za odgovor.)

U času sedanje dražinje

dajem priložnost osebam obojega spola, da si lahko na svojem domu zaslužijo

na uro 20—30 vin.

Stroški so majhni, znanje nepotrebno. Kdor želi pojasniti, naj pošlje svoj naslov na „Zasigurana eksistenca“ Ptujška gora pri Ptuj. 2946

Priložnostni nakup! 30.000 parov visokih čevljev na zadrgo! 2930

3 pari visokih čevljev na zadrgo za K 1475

kot kaže slika, popolnoma iz najboljšega usnja z dobrimi podplati. Teh 30.000 parov čevljev je bilo namenjeno za balkanske države, ki so mi vsled vojne ostali. Zato prodajam pod lastno ceno 3 pare čevljev za gospode ali visoke čevlje na zadrgo za ženske iz najboljšega usnja in vseh velikosti za K 1475. Pri naročilu zadostajo številka ali pa mera v centimetrih. Razpošilja po povzetju prva kršćanska razpošiljalnica za čevlje:

Franc Humann, Dunaj II. Aloisgasse 3/10 R. Cenjeni naročniki se prosijo za nadaljnja priporočila.

Kdor hoče uro zastonj!

Da vse sezuanimo z našimi izbornimi urami, razdelimo 5000 ur zastonj. Pišite svoj naslov na dopisnici tovarni ur Jakob König, Wien, III., 2, Postamt 45, Fach Nr. 366.

Proda se poceni

hiša

z gospodarskimi poslopi, posebej ali pa z grantom vred na Catežu poleg Brežic. Hiša je nova, enonadstropna, obstoječa iz 6 sob s pritlikinami, pripravna za trgovino ali za obrt ali za letoviščarje in kopalne goste v Čatežkih toplicah. Več pove Ana Spilek, lastnica na Catežu ob Savi št. 24. 2977

Jako dober kratak

glasovir

se prodaja po nizki ceni. Stari trg 22/II. levo.

Oddasta se na Zaloški cesti 2979

dve lepe kleti

za transito z jako pripravnim dohodom in vodo. Vpraša se na pošti v Mostah pri Ljubljani.

Zahtevajte zastonj pošiljatev vzorcev

cefirja, blaga za postelje, flanele, barhenta, inleta, grizeta, damast-gradla, belega blaga, brisač, žepnih robcev, kakor tudi platna in bombaževine ter vsakovrstnega blaga, ki ga razpošilja po čudovito nizkih cenah tkalnica

Henrik Goldschmied, Bistra 118 pri Novem Mestu ob Meti, Češko.

40 metrov ostankov lepo sortiranih, flanele, barhenta, modrotiska, kaneva itd. prima kakovosti, 16 K. Ravno isti ostanki najlepše kakovosti 20 K. — Od ostankov se ne pošiljajo vzorci.

Uladimir Radaković

odvetnik, Maribor

Kanzika Pučko

pri Sv. Antonu v Slov. Goricah

2970

zaročena

Veletrgovina.

Dovolim si slavnemu občinstvu naznanjati, da sem svojo dosedanjo papirno trgovino v Mariboru, Gosposka ulica št. 33. odstopil gospodični Ivanki Weixlovi, jaz pa otvorim s 1. oktobrom t. l. na Glavnem trgu št. 22. (v Ziglerjevi hiši)

veletrgovino

z vsakovrstnim papirjem, galanterijskim blagom ter s pokrajinskimi in umetnimi razglednicami.

Bogata izbira ter najnižje cene opravičujejo nado, da slavno občinstvo mene tudi v tem novem podjetju po možnosti podpira. 2975

Prodaja vseh slovenskih časnikov. Spoštovanjem Vinko Weixl.

Ceno češko posteljno perje

Kilo sivga puljenega K 2—, boljše K 240, polbelega K 300, belega K 400, prima kakor puh mehkega K 6—, veleprima K 720, najboljša vrsta K 840, puh siv K 9—, bel K 12—, najfinerji prani puh K 1440. Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega inuleta, pernica ali spodnja blazina 180 cm dolga, 110 cm široka po K 10—, 12—, 15—, 18—, 21—, 200cm dolga, 140 cm široka po K 13—, 15—, 18—, 21—, zglavnica 80 cm dolga 58 cm široka po K 3—, 320, 4—, 90 cm dolga, 70 cm široka po K 450, 350, 6—, 3 delni zimnati modroci za 1 posteljo po K 27—, boljše K 33—. Pošilja se franco po povzetju od 10 K višje. Zamenjava dovoljena, za neugajajoče denar nazaj. 2964

Poskušnje in cenovniki franco

BENEDIKT SACHSEL, Lobes pri Plzinu 159, Češko.

Povodom jesenske in zimske dobe

priporoča se

tovarna peči ANTON KOVAČIČ

Marije Terezije cesta šte. 8 v Ljubljani

za postavljanje novih peči kakor tudi za vsa popravila peči, štedilnikov itd.

Št. 22.

Razpis.

Krajni šolski svet tržiški razpiše konkurenčnim potom

napravo načrtov in proračuna za novo šolsko poslopje (osemrazrednico).

Stavba mora imeti sledeče prostore:

12 učnih prostorov, telovadnico, risalnico, prostore za gospodinski in kuhinjski tečaj, sobo za učila, posvetovalnico, stanovanje za nadučitelja, stanovanje za šolskega slugo, pisarno za šolskega vodjo.

Generalni načrt se nahaja pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Kranju.

Gospodje podjetniki, ki se za stavbo zanimajo, naj pošljejo načrte in proračune

do 15. novembra 1913

krajnemu šolskemu svetu v Trzinu na Gorenjskem.

Isti podjetnik, katerega načrti in proračuni se bodo sprejeli, dobi tudi zgradbo poslopja.

Krajni šolski svet tržiški, Gorenjsko,

2971

26. septembra 1913.

P. n.! Vljudo naznanjam, da sem pričel z izdelovanjem cementnih izdelkov, in sicer:

Umetnega kamna.**Stopnjice**

brušene, nasekane in zglajene. Samonosne stopnjice.

Plošče.**Cevi**

v vseh velikostih, za kanalizacije in mostove.

Nagrobni spomeniki in monumenti.

Za obilna naročila se priporoča

Dragotin Korbar, Zagorje ob Savi.**Vodometi za vrtove.**

Trotoarji iz ploščic ali betonirani. Plošče za kritje dimnikov. Korita za prašice, konje itd.

Izvrševanje vseh betonskih del.

Proračuni brezplačno in franco.

Cene zelo nizke. - Solidno delo.

Lepo posestvo

v Škofičah ob Vrbskem jezeru, 23 oralov arondiranega sveta, in sicer 6 oralov njiv, 6 oralov sladkih travnikov, 9 oralov gozda, na katerem je lesa v vrednosti 5000 K; 2 orala pašnika in lep sadni vrt. Poslopje novo zidano, obokan hlev, samo poslopje vredno 12000 K, lepa lega, pripravno tudi za letoviščarje, pol ure od jezera, 5 minut do cerkve, šole in do ceste, se zaradi bolezni z vso premičnino vred za 18500 K proda. Posestvo neobremenjeno, vendar lahko en del na posestvu ostane. Več pove posestnik Anselm Alchholtzer, Škofiče, pošta Vrba, Koroško. 2890

Išče se

učenka

za modno trgovino, ki ima 5 do 6 razredov in veseli do ročnih del. Pojasnila daje Marija Cuderman, trgovka, Kamnik, Gorenjsko. 2968

Sedlarji pozor!

V manjšem mestu, v slovenskem delu Koroške, je naprodaj enonadstropna hiša z vrtom, v kateri se že nad sto let izvršuje dobrodoča sedlarska obrt, z lepimi prostori za tapetiranje in lakiranje. Hiša se nahaja v najbolj živahni ulici in ima veliko stalnih odjemalcev, ter se proda le radi družinskih razmer. Kupna cena po dogovoru. Pojasnila daje iz vljudnosti Janko Čarj, Velikovec, Koroško. 2964

I. GORJANC preje KOCJAN

specijalna trgovina za steznike

Cenjenim damam tu in na željo priporočam svojo prvovrstno zalogo naj-novejših pariških, dunajskih trikot, elastičnih, brez palčic, rje prostih, deklislih in damskih higijeničnih

steznikov

držcev za kolke in prsa, ravno-držalcev, ter najmodernejših životkov (Miederleichen) od priroste do naj-finejše vrste. 2935

Izdelujem steznike po životni meri. Posebna soba za pomerjevanje.

Zdravniki
označujejo
kot najboljšo
sredstvo
zoper

hrupavost
katar in
zasilenje,
krčni in

oslovski kašelj, milijoni rabijo slastne

Kaiserjeve prsne karamele s tremi jelkami.

6100 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in zasebnikov zanjčuje gotov uspeh. Izredno prijetni in slastni bonboni.

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev.

Prodajajo jih v Ljubljani lekarni: U. pl. Trnkoczy, R. Sussnik, Dr. G. Piccoli, Deželna lekarna, Mr. Ph. Bohine, Mr. Ph. J. Cizmar, Ant. Kang, drogerija; drogerija „Adrija“, — Na dežel: D. Pir, Idrija, J. Bergmann, Novonovo, C. Andrijačič, Novo mesto, Jur. Hus, Vipava, M. Wacha, Metlika, A. Roblek, Radovljica, H. Brili, Litija, K. Savnik, Kranj, Fr. Baccarich, Postojna, Jos. Močnik, Kamnik, E. Burdych, Slova Loka, Ph. Mr. E. Koželj, Jesenice, Ph. M. B. Lavicka, Trzin, J. Ančik, Ribnica, Hočevar, Vrhnika in mestna lekarna v Ormožu ter trgovine: V. Arko, Senožeče, Jos. Rudolf, Litija, J. Kandusar, Mengeš. 2984

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem. Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža — Toplice. Akrtov vrelec 38°C, ki daje nad 30.000 h/ radioaktivne termalne vode na dan. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebej in močvirne kopelji. Elektroterapija in masaža. Ravateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gostogozdnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 976 66

Išče se mala dobro idoča

2907

gostilna

v najem n. pr. pri tovarni ali kolodvoru, kjer bi nekoliko kuhinja poslovala. Ponudbe je naslavljal na Spitzing 36, p. Weltensfeld, Koroško.

Čevljarskega pomočnika

sprejme takoj za mešano delo V. PAVLIČ, čevljar v Št. Vidu nad Ljubljano. 2950 3

Potrebujem za takojšnji nastop dobrega

kamnoseškega pomočnika

kateri je vajen delati marmor in nagrobne spomenike. Plača po dogovoru. MARTIN RADAJ, kamnosek, Čatež ob Savi, železniška postaja Brežice. 2962 2

Tržiške novice.

t Poročen je bil g. Janko Poljšak, uradnik v Trstu, z gdnjo Minko Jeglič, hčerko gostilničarja in mesarja g. Antona Jeglič. Na mnoga leta!

t Društvo sv. Jožefa prične z rednim delom prihodnji teden. Vsak torek ob 8. uri zvečer se vrše predavanja. Prvo predavanje je prihodnji torek, dne 30. t. m. — Po predavanju posluje »Čebelica«. Društvena predavanja so razen javnih namenjena v prvi vrsti članom in članicam. Po predavanju se bodo sprejemali novi udje v društvo, ravnotako bo vpisovanje v Jugoslovansko strokovno organizacijo. — Ob sredo in sobotah je telovadba »Orlov«. — Ženski odsek bo imel vsak drugi ponedeljek svoja posebna predavanja v svoji dvorani. — Priglasila za pevce se sprejemajo ob torkih. Društveno petje bo poučeval gosp. kaplan Golé.

t Slomškova zveza za Gorenjsko ima svoj sestanek prihodnji četrtek, 2. oktobra, v Trzinu. V društveni dvorani bo predaval ob 2. uri popoldne g. profesor Komar iz Kranja o aktualnem predmetu: »Boj za svobodo. 100 letnica zopetnega združenja Kranjske z Avstrijo.« Po predavanju si bo mogoče ogledati Kozinovo moderno tovarno za čevlje. Že v naprej kličemo vrlenu, krščanskemu učitelstvu: Dobro došlo!

t Število šolskih otrok je letos zelo poskočilo. Na slovenski štirirazrednici je vpisanih do 530 otrok, na nemški trirazrednici 84, pri Sv. Ani nad 70. Skrajni čas je, da se razširi štirirazrednica v višje razrede, da ne bo treba sedeti nekaterim otrokom po štiri leta v enem razredu.

Idrijske novice.

i Zgodovinski dan bo za Idrijo 1. oktober 1913. Ta dan bo namreč poteklo sto let, odkar so zapustili Francozi Idrijo. Ljudstvo je ječalo pod pritiskom mnogovrstnih davkov, katere je francoska vlada zlasti leta 1813. rabila za vojsko in iste iztirjavala s silnim pritiskom. Uslužbenci rudnika niso dobili zadnja dva meseca nikake plače, zraščilo je to leto komaj toliko, kolikor se je vsejalo in beda je bila splošna. Avstrijska armada pa je pritiskala od vseh strani. V tem mučnem položaju sklone rudniški predstojnik Gallois rešiti kar se da ter zakuže 28. septembra vse srebro prepeljati čez Črni vrh v Gorico in Italijo. A bilo je že prepozno. Le majhen del srebra je prišel do Črne vrha in še isto je tam ostalo. Gallois pa je bežal s svojimi uradniki v prihodnji noči čez Gorico v Trevizo na Laško. Idrija je imela kot posadko oddelke 84. francoskega pešpolka, to je onega polka, ki je dne 17. majnika leta 1809. z 92. francoskim pešpolkom obkolil utrdbe na Razdrtem, toda ta posadka, ki je še 30. septembra Idriji stavila razne zahteve, se ni mogla več držati in še pred dohodom avstrijske pehote in konjenišva 1. oktobra so bežali Francozi na vse strani. Beg francoskega vojaštva je bil tako hiter, da niti vsega seboj vzeti niso mogli in posamezniki so še dolgo potem nosili perilo francoskih vojakov. Veselje, s katerim so Idrijčani avstrijske vojake pozdravljali, je bilo velikansko. Od vseh strani je drlo ljudstvo na trg, ter dalo duška veselju osvoboditeljem ter streglo vojakom, kolikor je moglo. Najprvo je padlo ljudstvo na francoske grbe, jih uničilo in deloma nadomestilo z avstrijskimi. Vojaštvo je zaplenilo vse imetje ubeglih francoskih uradnikov. Na dvorišče v gradu, iz katerega so izšli vsi francoski ukazi, se je znosilo cel kup francoskih listin, ukazov itd. ter se vse sežgalo v veliko zabavo navzočih. Pozabilo se je za hip na vso bedo, vse težave. Municipalni svet se je zbral in pod vodstvom predsednika Petra Kanduča o veselem dogodku razpravljal in sklepal o lajšanju bede. Kar nista vzeli zadnji dve zelo slabi letini, vzele so francoske rekvizicije, tako da je bilo ljudstvo celega idrijskega okraja v največji bedi ter prosilo nujno pomoč. Avstrijske finance pa so bile zbog vojska zadnjih let v najslabšem stanju, tako da se je prejšnji red le polagoma vračal. Mnogo rudarjev je odšlo na Štajersko, ker oslabei rudnik ni mogel vseh obdržati. Od Francozov je ostal edini rudar Peter Chapard v Idriji, ki je 18. februarja leta 1866. kot vpokojen rudar-čuvaj 83 let star v Idriji umrl. Chapard se je poročil 1. majnika 1. 1827. z Idrijčanko Katarino Kokel, nju hči Marija pa se je poročila leta 1848. z rudarjem Lovro Frankom in leta 1905. umrla, zapustivši več sinov, ki so vsi rudarji v Idriji.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinske kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. klr. odd. dež. boln.

Ovratnike za prečistilo duhovščino

priporoča Josipina Podkrajšek
Ljubljana, Čevljarska ulica št. 2

— Naročila po pošti se izvrše točno. —

ZBIRKA SLOVENSKE POVESTI.

Urejuje prof. Iv. Grafenauer.

V zalogi »Katoške Bukvarne« je prišla izhajati zbirka poljudnih klasičnih povesti, ki doslej v obče niso bile našemu narodu dostopne. Zastopani bodo vsi boljši slovenski pisatelji, ki so pisali za narod. Prejodi se v zbirko ne bodo sprejemali. Ustredi hočemo s tem občutni potrebi slovenskih bralcev; spisi naših pripovednih pisateljev, posebno starejših, se namreč le težko dobe, ker so poskriti po raznih časnikih, časopisih in zbornikih, ki so dosti-krat že popotoma razprodani in jih niti knjižnice ne premorejo, kaj šele posameznik. Temu hoče biti naša zbirka v pomoč. Izhajala bo v zvezkih po 60 h in bo prinašala po vrsti povesti naših boljših pisateljev, starejših in mlajših, kakor Fr. Erjavca, S. Jenka, Fr. Levstika, J. Jurčiča, J. Ogrinca, J. Stritarja, J. Kersnika, Fr. Finžgarja, Ks. Meška, Iv. Cankarja, Fr. Detela, M. Prelesnika, F. Jakliča, P. Bohinjca, P. Pajkove, Jos. Vošnjaka i. dr.

Namen zbirke pa je, da budi in goji v našem ljudstvu veselje do dobrega beriva. Uspeh bo seveda odvisen tudi od naklonjenosti pisateljev, založnikov in bralcev.

Kakor rečeno, bo stal vsak zvezek le 60 vin., in ker izidejo letno samo štirje zvezki, si bodo to zbirko lahko omislili tudi najrevnejši ljudski sloji. V zbirki bodo zbrani najdragocenejši biseri slovenskega pripovedništva, tako da bo tvorila jedro vsake knjižnice in bodo z isto vno segali po njej višji in nižji sloji našega ljudstva. Uredništvo bo pazilo na to, da bo vsak zvezek zase celota, pri daljših povestih se bosta združila po potrebi dva zvezka v eno knjigo.

Prvi zvezek je ravnokar izšel in obsega Jos. Ogrinčev povest iz časa pokristjanjenja Slovencev, ki ima naslov: »Vojni mir, ali poganstvo in krst«.

Simpatična snov, poljudni način pripovedovanja in nepriljubljeni razvoj dejanja pa so vzrok priljubljenosti, ki si jo je pridobila povest precej, ko je izšla v »Večernicah«, pravi urednik v predgovoru, in ti razlogi so ga gotovo tudi napotili, da je s to povestjo otvoril novo zbirko. V začetku je kratek Ogrinčev životopis; take životopise bodo nudili tudi prihodnji zvezki, kadar bodo pričneli z novim pisateljem.

Slovarček nemškega in slovenskega jezika. Sestavil c. kr. profesor dr. J. Šleibinger. Cena 1 K 20 vin., vezan 1 K 80 vin. Za šolsko mladino, posebno ono iz višjih razredov ljudskih in nižjih razredov srednjih šol, je ta slovarček nenadomestljiv pripomoček. Slovarček nudi vsakemu, ki se bori s težavami nemškega jezika, poleg potrebnih nemških besed tudi navodila za skladajev samostalnikov in spregatev glagolov z vsemi nepravilnimi oblikami. Ta slovarček se je v šoli kot pomožna knjižica pri pouku nemškega jezika izborna obnesel. Izredno nizka cena je tudi velika prednost tega slovarčka. — Učitelji, ki navajajo učence, da si omislijo dr. Šleibingerjev slovarček, si zelo olajšajo pouk.

Novak, Nemščina brez učitelja. I. del. II. del. Slovensko-nemški razgovori v vsakdanjem življenju. 1 K 20 vin. »Katoška Bukvarna.« Oba dela lično skupaj Nemška slovnica za samouke. 1 K 20 vin., vezana 2 K 80 vin.

Na podlagi te knjižice se samouk hitro in zadostno priuči nemški izgovarjavi in slovni. V razgovorih pa najde vse potrebno, kar rabi v praktičnem vsakdanjem občevarju. S pomočjo te knjižice bo Slovenec lahko izhajal med Nemci.

MATTONIJEV
GIESHÜBLER

naravna
alkalična kislina

najboljša dijetična in
osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih ka-tarih, obistnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo največjavnje zdravniki kot bistveno

podpiralno sredstvo

pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdrav-ljenjih in kot poznejše zdravilo po kopeljih 24 38 in trajno porabo. I (VI.)

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,

železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloge pri Mihael Kastner-u, Peter Lass-niku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 11

Najstarejša slovenska trdka te stroke.
Obstoji že nad 38 let. 3022

ANA HOFBAUER

imejteljica zaloge cerkvene obleke in orodja

Ljubljana, Wolfova ul. 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. ob-činstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljajo hitro in najpoštenejšo postrežbo, prosil, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domaco trdko.

umetne in sveže pripravljene v
lepi izpeljavi, kakor tudi trakov
v vseh barvah pripravljene v
Ljubljani, Preser. ul.
Benedikt & Co., Preser. ul.
Palaca »Mestne bratnice«.

Vence

D mača najnovejša
konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta 3

se priporoča cenj. p. n. občinstvu v nakup

narejenih oblek.

Sprejemajo se naročila po meri,
ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Zaradi pomanjkanja prostorov se prodaja 2924

pohištvo in več postelj

z žimnicami v Ljubljani, Kopalniška ulica št. 12.

Strogo solidna najstarejša domača trdka!

Juvelir, zlatnina, srebrnina
ter razne ure. Popravila in
nova dela po najnižji ceni.

Edina zaloga ur z
znamko »TUP«.

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter
zapriseženi cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Ceniki zastoni in poštne prosti!

F. K. KAISER, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Priporoča svojo največjo zalogo pušk in
samokresov ter lovskih priprav. Avtomat-
ične pištole: »Browning«, »Steyer« itd.
Najboljši topič »Salut«.

V zalogi ima vse potrebščine za ribji lov,
v največji izbiri po najnižjih cenah. Po-
prava koles (bicikljev) ter njih deli.
Popravila točno in ceno.
Umetalni ogenj. C. kr. prodaja smodnika.
Cenik zastoni in poštne prosto.

Pozor! Pozor!
Drože — Presgerm.

Uljudno naznanjam vsem pekovskim mojstrom
in trgovcem, da sem povečal svojo znano tovarno
za drože in isto s parnim strojem uredil, ter
mi je zato mogoče postreči brez konkurence po
najnižjih cenah in z najboljšim blagom.

Cene po dogovoru, večja naročila imajo še
za celo leto popust. — Naročila od 4 kg po-
šiljam franco. Pričakuje cenjenih naročil, beležim
z odličnim spoštovanjem 3955

Maks Zaloker Prva ljublj. tovarna drož v lastni hiši
Kraškovič nasip št. 29.

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset
zlasti pa preč. duhovščini in izdelovanju vsakovrstne
duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega
in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

Išče se snažna in
zanesljiva ženska

ki zna dobro in samostojno kuhati, k dvema
osebama. Beethovenova ulica št. 6/L, levo. 2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

2912

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata EberlTrgovina oljnatih barv,
laka in firneža**Crkoslikarija**Slikarja, pohištena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.**Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.****Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.****Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.**Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Oljnate barve, najboljše

vrste fačadne barve,

vremensko neizpremen-

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

1132

Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmetePredmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.**NEOBHODNO POTREBNA KNJIGA,**strokovna, bogato ilustrovan, za vsako gostilno in
sploh za vsako hišo, ki mora kdaj postreči gostom, je**NAUK O SERVIRANJU**

Tudi našim župnikom bo knjiga dobro služila.

V platno vezana knjiga stane 5 K, po pošti 5:50 K, po povzetju
5:70 K. Pošilja se le proti naprej plačani naročnini ali po povzetju.
Naroča se pri upravnistvu „Gostilničarskega Vestnika“ v Ljubljani.

2525

**Gospodinjite
najceneje**ako se poslužujete k pripravi Vašega
zajutreka, malice ter večerje zrnati kavi
podobnega „pravega :Franck: z kavi-
nim mlinčkom“.

In zakaj?

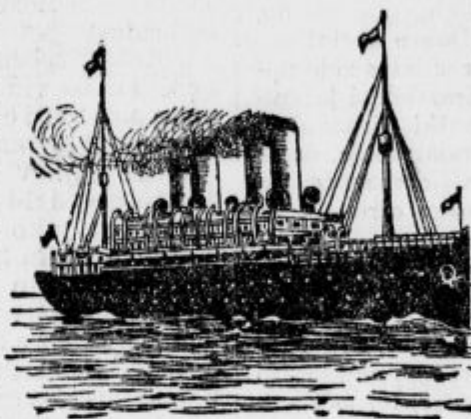
Ker „pravi :Franck“

poseduje blagovonjav okus, ki
povzdiga vonjavo zrnate kave
ter je pritem vendar najcenejši,
ker je najizdatnejši kavin pri-
datek.

emp 67/25.445

A. KUNC

2707

Ljubljana,
Dvorni trg št. 3.**Velikanska zaloga oblek**
za gospode in dečke.Najnižje, stalne cene!
Ceniki na razpolago.**Potniki v Ameriko!**ki so previdni, se vozijo dandanes samo z najnovejšimi parniki
„VELIKANI“ preko **HAMBURGA**. — Največji parnik na svetu je**IMPERATOR**Dolg je 920 čevljev
(280 m), nosi 50.000
ton ter je prva ladja
na 4 vijake, dočim
so bili dosedaj naj-
večji in najhitrejši
parniki samo na 2
vijaka. „IMPERA-
TOR“ je široko mor-
je preplul v 20 dneh
trikrat ter se je mo-
ral pri tem še v
Hamburgu in New-
Yorku z izkladan-
jem in nakladan-jem po poldrug dan
muditi. — **Morska
vožnja v 6 do 6 1/2
dneh se popolnoma
jamči.**O prvi vožnji
„Imperatorja“ piše
„Glas Naroda“ iz
New-Yorka: „Impe-
rator“ je višek mo-
derne tehnike. Ropo-
tanje strojev se čisto
nič ne sliši. Ladja
pluje tako mirno, da
človek skoraj ne ve,da je na vodi, ter se niti malo ne da primerjati z drugimi morskimi velikani.
Približno tako so urejeni tudi drugi „velikani“ „Hamburg-Amerika
linije“. Vsi imajo v III. razredu **sobe samo z 2, 4 ali kvečjem s 6 posteljami.**
Hrana je obila in dobra. Taki „velikani“ so poleg „IMPERATORJA“, „KAI-
SERIN AUGUSTE VICTORIA“ (25.000 ton), „AMERIKA“ (24.000 ton), „CLE-
VELAND“ in „CINCINNATI“ (po 20.000 ton) itd.**Važno!** Vsak potnik dobi pri meni pismeno garancijo, da je prost
vseh stroškov za hrano in stanovanje ko se pripelje v Hamburg.

Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

Fr. Seunig, Ljubljana, Kolodvorska ulica 28.

St. 1025./pr.

Razpis.

2895

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče službe

okrožnih zdravnikov

na Kranjskem:

1. **V Fari** v Kočevskem okraju s sedežem na Petrinji z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za uradna pota v Osilnico in Banjolo 3000 K na leto;
2. **na Grosupljem** v Ljubljanskem okraju z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K;
3. **v Logatcu** s sedežem v Planini z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik od občine Planina še posebno doklado letnih 500 K;
4. **na Raki** v Krškem okraju z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega uživa zdravnik za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raka prosto stanovanje z vrtom in vinogradom;
5. **v Trebnjem** z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K;
6. **v Trzinu** z letno plačo 1200 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K;
7. **v Žužemberku** z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za zdravniške uradne dneve v Ambrusu, Ajdovcu in na Smuki 800 K letne odškodnine in 400 K stanarine od zdravstveno okrožnega zastopa.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 1. novembra 1913

in jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, fizični sposobnosti, npravnosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenškega in nemškega jezika.

Od deželnega odbora kranjskega

Ljubljana, dne 15. septembra 1913.

Brzjavke:

Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. MayerCentrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, **Vogel Marijin trg — So. Petra cesta.** Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevezanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shra-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

15

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsledar brezplačno. **Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. avgusta 1913. 71.024.722 K,**
31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 214.160.979.—.